The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Socity of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas telpu.

WEDNESDAY, August 3, 1960. | 62./991. n-rs. | TREŠDIEN, 1960. G. 3. AUGUSTĀ | 10. gads.

CHRUŠČEVS UZBRŪK APVIENOTAJĀM NĀCIJĀM

MASKAVA UZTRAUCAS, KA KONGO VARĒTU IZSLĪDĒT NO KOMŪNISTU PIRKSTIEM

Apvienoto Nāciju atturība pret Padomju Savienības palīdzības piedāvājumiem Kongo radījuši Chruščevam jaunu personisku ienaidnieku — ģenerālsekretāru Hammeršīldu.

Vašingtonā. Hammeršīldu Chruščevs sauc par Afrikas kolonizātoru, izvēlēdamies laiku, kad Hammeršīlds atrodas Kongo republikā un mēģina stiprināt AN armiju — bez krieviem.

Īsā laikā ģenerālsekretāram Hammeršīldam izdevies uz Kongo republiku nosūtīt turpat 11 tūkst. vīru. Visvairāk cilvēku devusi Maroka — 2.465, Gāna 2.412, Tunisija 2.151 un Abesīnija 1.860. Kongo stacionēti karaviri arī no vairākām Eiropas valstīm, piemēram, Īrijas un Zviedrijas. Drīzumā uz Kongo tiks nosūtīti arī 500 kanadiešu karavīru.

Kongo situācijas normalizēšana vēl vienmēr atrodas tālā nākotnē. Sākumā domāja, ka pietiks ar 6.000 Apvienoto Nāciju karaviriem, lai jaundibinātajā republikā atjaunotu mieru un kārtību. Tagad karavīru skaits jau gandrīz vai dubultots, bet kā Kongo valdība, tā ģenerālsekretārs Hammeršīlds atzīst, ka ar to vēl nepietiek. Vajadzīga ne tikai daudz lielāka armija, bet arī daudz ilgākam laikam, nekā sākumā ļēsa ģenerālsekretārs Hammeršīlds.

Akūts Kongo jukās vēl vienmēr ir Katangas provinces jautājums. Katangas valdība, kā zināms, ir deklarējusi neatkarību, atšķiroties no pārējās Kongo. Katanga ir arī vienīgā Kongo daļa, kurā atgriezušies normāli dzīves apstākļi un kur šo dzīvi normālu uztur beļģu karaspēks. Lumumbas valdība pieprasa beļģu izvākšanos arī no Katangas; to prasa arī Padomju Savienība, kamēr Apvienotās Nācijas beļģus vēl nespiež un uz Katangas provinci savu starptautisko armiju nav sūtījušas.

Lekcija par Tobago

DV apvienība Čikāgā rīko svētdien, 7. augustā, pl. p.p. Čikāgas latviešu namā, vēsturnieka Dr. Ed. Andersona lekciju par tematu: „Kurzemnieku kolonija Tobago pagātnē un tagadnē". Lekciju papildinās gaismas bildes, ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Interesanti piezīmēt, ka jau nākamā dienā Ed. Andersons dosies atkal uz Tobago zinātnisku pētījumu nolūkos.

SAGAIDA VALDĪBAS PĀRMAIŅAS KUBĀ

FIDELA KASTRO VESELĪBAS STĀVOKLIS VAR SPIEST PĒDĒJO AIZIET NO POLITISKĀS SKATUVES.

Kubas ministru prezidenta Fideļa Kastro atveseļošanās no plaušu karsoņa nenotiek tik ātrī, kā to gribētu vietējie revolūcionāri. Starplaikā, kad F. Kastro slimībai tiek minēti gan fiziski, gan garīgi simptomi, valdības ienaidnieki kļuvuši daudz aktīvāki, apdraudot Kastro režīmu. Sevišķi aktīva pēdējā laikā kļuvusi katoļu baznīca, kas Dienvidamerikā palīdzējusi gāzt ne vienu vien diktātoru.

Havanā. Lai gan oficiālās ziņas no Havanas vēstī, ka ministru prezidenta Kastro veselības stāvoklis uzlabojas, Kubas valdībā tomēr sāgaida zināmas pārmaiņas. Pareģo, ka, tikmēr, kamēr brālis Fidels atradīsies ārstu uzraudzībā, valdības stūri savās rokās pārņems aizsardzības ministrs Rauls, ko krievi savā laikā apmācīja Maskavā. Rauls, kā zināms, nesen vēlreiz apmeklēja Padomju Savienību, parakstot ar pēdējo plašu tirdzniecības līgumu un saņemot instrukcijas tālākai politiskai darbībai Kubā. Ar interesi sagaida, kas notiks, Raulam pārņemot ministru prezidenta amatu. Politiskie lietpratēji Havanā zilē, ka tādā gadījumā Fidels Kastro valdības vadību būs pazaudējis uz visiem laikiem un Kuba kļūs par oficiālu Padomju Savienības satelītu.

TRĪS DIENAS PRIEKĀ UN SADRAUDZĪBĀ

400 apmeklētāju bērnu svētkos Saulainē

Saulainē (A. K.) — Priekā, sadraudzībā un savstarpējās sporta sacensībās aizritēja šī gada bērnu svētki Saulainē, pulcinot ap 400 lielo un mazo apmeklētāju. Sakarā ar garo nedēļas nogali svētki ilga pavisam trīs dienas. Savu kulmināciju tie sasniedza pagājušās svētdienas priekšpusdienā ar krāšņo gājienu no nometnes uz brīvdabas altāri, kur dievkalpojumu vadīja māc. Arnolds Lūsis. Pēc tam sekoja sacensības pa dažādiem stendiem. Svētku oficiālo daļu ievadīja LNAK valdes priekšsēdis V. Upeslācis ar īsu, patriotisku atklāšanas runu. Sekoja sveicieni no kaimiņu nometnes — Sidrabenes. Lai pastāvošā draudzība abu nometņu starpā kļūtu vēl ciešāka un sirsnīgāka, sabiedriskais darbinieks A. Tīcmanis bija dāvājis skaistu ceļojošo kausu, ko svinīgā ceremonijā saņēma Saulaines pārvaldes priekšsēdis E. Buka. Sīkāki noteikumi par ceļojošā kausa izcīņu tiks izstrādāti jau vistuvākā nākotnē.

Plašāks atreferējums ar uzņēmumiem par bērnu svētku lielisko izdošanos sekos „Latvija Amerikā" nākošajā numurā.

CHRUŠČEVS ZAUDĒ PAMATUS ZEM KĀJĀM

ŠĶIETAMA VIENPRĀTĪBA UZ ĀRIENI NOMASKO IEKŠĒJAS PRETEŠĶĪBAS.

(mo) PĒC GALOTŅU KONFERENCES PARIZĒ SABRUKSANAS PASAULES POLITISKĀS APRINDAS UZTRAUKUMĀ AIZTURĒJA ELPU, DOMĀDAMAS, KA ŅIKITAS CHRUŠČEVA PERSONĀ PADOMJU SAVIENĪBA REPREZENTĒ PASŪ TĀS SPĒCĪGĀKO VĪRU, LIELAIS VAIRUMS PAVIRŠI DOMĀJOŠO POLITIĶU PIE ŠĪ MALDĪGĀ UZSKATA TURAS VĒL ŠODIEN.

Slepena un ticama informācija no ārvalstu pārstāvjiem Maskavā un satelītu zemēs, kā arī pašu komūnistu varasvīru izteicieni un izdarības liecina tomēr pretējo. Pēc saņemtajām ziņām tomēr jāsecina, ka lieliskais aktieris Ņikita daudzkārt stāv neatrisināmu dilemmu priekšā, un pašu mājās pretestība viņam aug no dienas dienā.

Līdz šim Ņikita noteikti vadījies pēc principiem: Neuzvaramu ienaidnieku pārvērst savā sabiedrotā, izdevīgā gadījumā no tā ar veiklu manevru atbrīvoties.

Analizējot līdzšinējo Chruščeva politiku, no šī viedokļa, kļūst skaidri viņa daudzkārt neizprotamie gājieni. Ja arī Rietumu politiskajās aprindās vēl daudzkārt gadās vientieši, kas aklī tic Ņikitas teiktajam vārdam, tad pašu mājās stāvoklis ir diametrāli pretējs.

Vairāki no līdzšinējiem uzticīgiem Ņikitas atbalstītājiem piedzējuši daudzas šķietami mūžīgas varenības nonākam visuspēcīgās pistoles stobra galā, pamazām sāk atraisīties no aklas sekošanas viņa iekšējai un ārējai politikai, lai eventuālu pārmaiņu gadījumā netiktu apsūdzēti nodevībā, partijas ārdīšanā vai citos noziegumos.

Kā angļu pretizlūkošanas dienests ziņo, tad pašreiz Ņikita vairs nav vienīgais kungs un pavēlnieks Kremlī, jo pēdējā laikā viņš sācis meklēt izteiktu draudzību un atbalstu partijas sekretariāta 6 vaditāju starpā, lai tā katram gadījumam nodrošinātu partijas vairākuma atbalstu.

Šie Chruščeva centieni pēdējā laikā tomēr piedzīvojuši pasmagus triecienus, jo viens no viņa favorizētajiem partijas sekretariāta locekļiem — Frols Kozlovs ir atklāti no viņa novērsies, un tagad atbalsta Suslovu, partijas speciālistu iekārtu graušanas taktikā. Pēc šīs atkrišanas Chruščevs droši var paļauties vairs tikai uz diviem locekļiem — somu Kūsinenu un āziātu Muchitdnovu. Par abiem tiem tomēr domā, ka viņu iespaids nav pietiekami liels, jo Kūsinenu ieskata par vecu veci un Muchitdnovs nekad nav spējis teikt izšķirošu vārdu Kremļa politikā.

Kā ievērojamāko pretspēlētāju Chruščevam min Anastasu Mikojanu, kurš pēdējā laikā arturas no katras atklātas politiskas darbības, tā glabājot baltu vesti katram gadījumam. Ir konstatēts, ka Mikojans ir zaudējis savu ministru prezidenta pirmā vietnieka posteni, kuru pārņēmis Aleksejs Kosugins. Kaut gan Mikojans vēl arvien ir partijas prezidija loceklis, viņš turas nomaļš un vēro, varbūt, atvērsies ceļš viņa plāniem un ceribām.

Pretestība Chruščevam vērojama arī militārajās aprindās, sākot ar vecajiem kaujas maršaļiem līdz pat virsnieku kadram, jo sevišķi no karadienesta atvaļināto starpā.

Šī pretestība sākās jo sevišķi pēc Chruščeva paziņojuma komūnistu partijā samazināt kontinentālos spēkus par 1,2 miljona, kas reizē nozīmētu arī apm. 250.000 virsnieku atvaļināšanu. Tā kā lielais vairums no atvaļinājamiem virsniekiem armijas gaitas uzsākuši kā jaunieši, dienesta pakāpes iegūstot kauju gaitās, tad tikai retam no viņiem ir noteikta arodizglītība, kas tomēr nepieciešama lai iesaistītos saimnieciskajā dzīvē.

Lai izbēgtu no varbūtējiem sarežģījumiem, Chruščevs apsolījis admirāļiem un ģenerāļiem arī pēc atvaļinājuma maksāt līdzšinējās algas, mēģinot zemākās virsnieku kategorijas iesaistīt rūpniecībā vai jaunapgūstamo zemju kolonizācijās.

Bijušajiem karaviriem, kuri apņemtos doties uz Sibīriju vai Kazachstanu, apsolīti ilggadīgi aizdevumi līdz pat 22 tūkstoši rubļu apmērā, no kuriem 7 gadu laikā jāatmaksā tikai puse. Ja gadījumā viņiem piederējuši lopi un ārzemēs Krievijas Eiropas daļā, tad apsolīts līdzīgs īpašums jaunajos apgabalos. Arī pašā pārcelšanās tiek solīta labvēlība, pēc atvaļināšanas atļaujot karaviriem ņemt uz māju līdzi bagāžu līdz pat divi tonnu svaram.

Liekas, ka Chruščeva solījumi karaviru masās īsti labi neatbalsojas, un tā komandējošā sastāva galotnē un arī vidū rodas pretestība, jo patikamāk ir saņemt algu bez darba nekā palauties uz solījumiem un doties pretī nezināmai nākotnei, no kuras bieži vien atgriešanās vairs nav.

Ņikita vēl acumirkli reprezentē lielo vīru, bet pamats zem viņa kājām sācis jau šķobīties.

SARKANIE AĢENTI PĀRPLUDINA KUBU

(mo) Slepenā ziņojumā ASV Senātam, balstoties uz rūpīgi izvērtētiem novērojumiem un faktiem, ASV valdības uzmanībai tiek vērsta uz apstākli, ka Kubā pašreiz aktīvi darbojas jau 600 slepeno aģentu no Padomju Savienības un sarkanās Ķīnas.

Ziņojuma sastādītājs, amerikāņu ziņu dienesta šefs Allens Dalless lakoniski konstatē: „Mūsu skats pašreiz ir vērsts uz Berlīni, Tokiju un Formozu. Tai pašā laikā pie mūsu sliekšņa gatavojas izvērsties smagākā, kā jebkad, krīze. Ņikitas Chruščeva un Čuenlāja vienošanās Kubas galvaspilsētā Havanā var radīt bīstamas sekas ASV."

Kanadas karavīri Apvienoto Nāciju rīcībā

Otavā. Apvienoto Nāciju karaspēkam Kongo republikā jau tuvākajā laikā pievienosies 500 kanadiešu karavīru. Pēdējo apgādei valdība paredzējusi pirkt četras Karibū tipa lidmašīnas, kas tiek ražotas Kanadā un ir vispiemērotākās lietošanai lidlaukos ar īsiem skrejceļiem. Paziņodams valdības lēmumu sūtīt karavīrus uz Kongo, ministru prezidents Difenbeikers lika saprast, ka armijas vienībām Afrikā var nākties uzturēties ilgāku laiku — pat vairākus gadus. Pašreiz Apvienotajām Nācijām Kongo republikā ir jau ap 10.000 vīru, visvairāk no brīvajām Afrikas valstīm.

Austrumvācijā nopietns pārtikas trūkums

Bonnā. Apvienotā ziņu aģentūra vēstī, ka pārtikas trūkums Austrumvācijā kļuvis visai nopietns. Rietumvācija labprāt palīdzētu to mazināt, ja vien viņu lūgtu.

Rietumvācijas ārlietu ministrijas Visvācijas resora vadītājs saņēmis ziņas par pārtikas nopietnu stāvokli Austrumvācijā.

Amerikāņu pretizlūkošanas dala vadība pārbaudījusi faktu patiesību, ka šajā gadā Kubā pavisam iepludināti 400 krieviešu un 200 ķīniešu sarkano aģentu, kuru galvenais uzdevums ir sakūdīt tautas masas pret amerikāņu flotes bazes Guantanamo pielaušanu Kubas territorijā. Komūnistu darba mērķis ir panākt šīs bazes likvidēšanu nākamajos divi gados. Blakus tam, protams, mērķtiecīgi tiek veikts komūnisma propagandas darbs. Ievērojot apstākļi, ka sarkanie aģenti labāko darba lauku atraduši nabadzīgo un neapmierināto iedzīvotāju šķirā, kas lielā vairumā ir lasīt un rakstīt nepratēji, nepatikami pārsteigumi var gadīties arī pašreizējam diktātoram Kastro.

Kubas territorija, balstoties uz pašreizējām draudzīgajām attieksmēm Padomju Savienības un Kubas starpā, tiek plašos apmēros izmantota sarkano aģentu iepludināšanai Karaibu jūras salās un jo sevišķi Dienvidamerikā, kuŗai paredzēta ievērojama loma komūnistu pasaules revolūcijas sagatavošanā.

Kominterna pasaules centrs veikli turas pie elastīgās kaujas taktikas, turot zināmās vietās sasprindzinātu stāvokli tai pašā laikā liekot priekšgrupām veikt sagatavošanas darbus lielajam triecienam pavisam citā sektorā. Tā arī šajā gadījumā var gadīties, ka, amerikāņiem tālumā raugoties, pēkšņa eksplozija sagrauj pašu mājas slieksni.

BĒRNU GAVILES, VIĻŅU ČALAS UN SAULES SPOŽUMS SAULAINĒ

Māc. A. Lūsis brīvdabas svētnīcā — zem ābeles notur bērnu svētku ievadījuma dievkalpojumu.

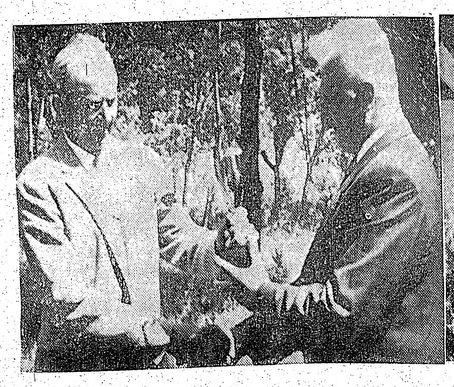

Pagājušajā nedēļas nogalē aizvadītie bērnu svētki Saulainē risinājās zem skaista laika un raitu izdarību zīmes, priecājoties kā lielajiem, tā mazajiem svētku viesiem. Attēlā pa kreisi vecāku pārstāvis A. Tīcmanis nodod Saulaines pārvaldes pr-ks E. Bukam personīgi ziedoto ceļojošo kausu Saulaines un Sidrabenes jauno sportistu izcīņai. Vidū — Aija Krastiņa un Maija Miķelsone saplūk ušas Saulaines pļavās ziedus galdu dekorēšanai. Pa labi — loti aizņemti paši savās nodarbībās svētku laikā ir mazie nometņotāji Aija, Silvija un Pēteris, kas Saulainē jejutušies kā paši savās mājās.

A. Kalniņa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

„HANIBALS JAU PIE DURVĪM"

PĀRDOMAS PAR CHRUŠČEVA DRAUDIEM

DR. IUR. T. SANDERS

Anglijas premjērs Mekmillans savai protesta notai Padomju Savienībai, sakarā ar amerikāņu lidmašīnas (RB - 47) lietu, pievienojis arī personīgu vēstuli Hruščevam. Šīs vēstulēs saturs nav turēts noslēpumā, bet publicēts laikrakstos. Pie šīs vēstules ir vērts tuvāk pakavēties, jo tā izraisa nopietnas politiskas pārdomas. Vēstules beigu daļā sastopams teikums, ka viņš, Mekmillens, esot visu laiku ticējis Hruščeva apliecinājumam, ka tas vēloties mieru un sadzīvošanu (koeksistenci) ar brīvo pasauli. Bet nu pēdējie komūnistu soļi viņa izsaucot bažas. Ja tā tas turpināšoties, raksta tālāk Anglijas pirmais ministrs, mēs visi nejauši, apstākļu sagadījumu dēļ varam tikt ierauti konfliktā, kuru vairs nevarēs novērst."

Tātad, acīm redzot, šeit ir norādījums uz kara iespēju. Manas pārdomas šoreiz neapstāsies pie šī varbūtējā kara, uz kuru norādījis Mekmillens Chruščevam, bet gan pie viņa līdzšinējās tiecības, ka Chruščevs patiesi gribējis mieru un sadzīvošanu (draudzīgu!) ar lielām demokratijām, resp., ar kapitālistiskām zemēm.

Ka Mekmillens savu ārpolitiku vadījis uz saprašanos ar Padomju Savienību, centies panākt izlīgumu ar komūnistiem, tas visiem zināms. To redzējām no viņa brauciena uz Maskavu un ieteikumiem arī Vašingtonai grozīt savu stāju pret „četru lielo" konferenci. Dallesa nāve, kā zināms, pavēra ceļu uz šādu jaunu sanāksmi. Savienotās Valstis guva virsroku tās aprindas, kuras jau sen meklēja pēc draudzības ar boļševikiem. Viņu izlūki (prominentas personas) devās uz Maskavu un apspriedās ar Hruščevu un tad, mājās pārbraukuši, centās iespaidot Vašingtonu — atkāpties no stingri uzturētās prasības pēc garantijām par konferences izdošanos, ja tajā piedalītos, un sasaukt to neatkarīgi no izredzēm uz panākumiem.

Bet ka Mekmillens būtu ticējis Hruščeva „patiesai miera un sadzīves gribai," tad tas ir pilnīgi kas jauns, un līdz šim nebija nemaz iedomājams, ka Mekmillens tā kaut kam vispār būtu varējis ticēt. Sacītais atklājies tikai no viņa paša vēstules. Ja nu tas tiešām būtu taisnība, ko saka Anglijas valdības galva, ka viņš esot ticējis Chruščevam un ka vienīgi tāgad viņam radušās šaubas par Chruščeva izrīcībām, kas varot novest pie kara, tad tiešām jābrīnās par Mekmillenu, ka viņš pēc visa tā, kas starptautiskā laukā pa šiem gadiem ar boļševikiem piedzīvots, ir tomēr varējis šim „vilkam, avju drēbēs" ticēt. Tas izklausās savādi, ja zināms, kas ir Mekmillens. Un tomēr, ja viņš to tā ir teicis, tad ar to ir jārēķinās. Bet vai tas nenostāda šo valstsvīru naīvā Antiņa lomā, un vai maz būtu nozīmes šo viņa nostāju tālāk komentēt?

Bet tik jauni tas tomēr, šķiet, nebūs. Manuprāt, Mekmillens **nav ticējis** Chruščevam, bet to tik tā raksta, un to dara tīši un ar zināmu nolūku, jo Anglijas kopvalstī ir daudz Antiņu, kas ticējuši „Maskavas labai gribai." Lai nu tie dzird, ka arī Mekmillens tā domājis kā viņi un darījis visu iespējamo, lai panāktu saprašanos ar Maskavu.

Nāk prātā Anglijas premjēra brauciens uz Padomju Savienību. Toreiz daudzi bija tai pārliecībā, ka Mekmillens to dara vēlēšanu dēļ, lai mazinātu opozicijas uzbrukumus, jo tā prasa pēc kāda nokārtojuma ar Padomju, vai tas patik vai nepatik, nerēķinoties ar politiskajiem zaudējumiem un presīžu.

Kāds mūsu diplomāts, kuru vārdu aiz saprotamiem iemesliem šeit neminēšu, man atstāstīja viņam zināmu informāciju par to, ko īsti Mekmillens Vašingtonai ziņojis pēc savas atgriešanās no Maskavas ceļojuma. Un tas būtu, ka Chruščeva draudi ņemami nopietni (domāts Berlines jautājums). „Ja nepanāksim kādu kompromisu," viņš esot tāsavai protesta notai Padomju Savienībai, sakarā ar amerikāņu lidmašīnas (RB - 47) lietu, pievienojis arī personīgu vēstuli Hruščevam. Šīs vēstulēs saturs nav turēts noslēpumā, bet publicēts laikrakstos. Pie šīs vēstules ir vērts tuvāk pakavēties, jo tā izraisa nopietnas politiskas pārdomas. Vēstules beigu daļā sastopams teikums, ka viņš, Mekmillens, esot visu laiku ticējis Ch

gada 3. augustā, 62. n-rs.

GENERALKONSULS
r. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
ILIS TOMSONS
L. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
0 VICTORIA AVE., APT. 16.

Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
N MILLS, ONT. - HI 7-4323.
to, uguns, garantiju, publis-
atbildības, dzīvības u. c.
veida apdrošināšana.

Pa mūža gadu kāpnēm

Uz 75 mūža gadiem atskatījās
gadīgais Bauskas pasta un te-
grafa kantora priekšnieks Jē-
bs Vīndedzis, kas dzimis 1885.
da 19. jūlijā Bauskā. Pēc ģim-
zijas un tehniskās skolas
gsanas atrod darbu pasta ie-
dē. Sākoties 1. pasaules ka-
m, apprecas un līdz ar iestā-
s evakuēšanu nokļūst Tērbatā
Krievijā, no kurienes atgrie-
s 1918. g. un uzsāk pasta un
legrafa departamenta organi-
sanu. Bauskā J. Vīndedzis pil-
gi atjauno un iekārto pasta un
legrafa kontori un 25 pasta pa-
a telefona nodaļas. Līdz 1940.
da jūlijam nepārtraukti veic
auskas un apriņķa pasta kan-
ra priekšnieka pienākumus.
r nopelniem apbalvots ar
riju zvaigžņu ordeni.

944. g. izceļo uz Vāciju un
50. g. maijā ierodas ASV —
neapolē. Par spīti gadu nastai,
bilārs ir vēl mozs un sabied-
ski rosīgs vietējā latviešu sa-
drībā. H. Kiperts.

LASĪTĀJU vēstules

VAIRĀK SĀDUS RAKSTUS

Latvijas Amerikā red.:
Izsaku sirsnīgāko pateicīgu
ukstniekam Jānim Klīdzējam
ar laikrakstā ievietoto rakstu
Kā pamodināt latvisko sirdsap-
ņu". Ar lielāko nepacietību
aidīsu turpinājumu, ja tādi pa-
edzēti.

L. Krūmājs,
Gravenhurstā, Ont.

MĀSAS PRESES NAV LATVIETES

Latvijas Amerikā redakcijai:
Latvijas Amerikā 23. jūlija nu-
murā (m o) plaši aprakstot Ka-
nadas nākotnes ceribu Brjūsu
kidu, piebilst, ka kvalifikācijas
obeža 5.000 m skrējienam Ro-
mas olimpiskām spēlēm ir 13:39,6
min. Ja tā, tad, kā latvieši saka,
rganizācijas komiteja ir „tru-
ā", jo šī gada pagaidām labā-
kais rezultāts ir austrumberli-
ieša Gorodcka 13:49,2 sek. vei-
ums. Un kas notiks, ja neviens
augšējo rezultātu neaizsniegs?

Vispārējai interesei derētu at-
zīmēt, ka šīs distances pasaules
ekordists ir leningradietis Vladi-
mirs Kucs, un rekords skaitļos
rakstās: 13:35,0 min., bet pareizā
kvalifikācijas norma — 14:10,0
minūtes.

27. jūlija numurā tas pats
(m o) apcerējis krievieņu, māsu
rēnas un Tamaras Presu (kuŗu
ēvs bijis igaunis, bet pašas dzi-
nušas un augušas Ukrainā)
veikumus, raksta: „. . . var dro-
i teikt, ka vieglatlētu komandas
astāvā būs arī vairāki latvieši,
o starpā, protams, māsas Pre-
ses . . ."

Grībētos jautāt — vai tad par
latvieti nepārtaisīsim arī kādu
Bezvozduchinu? Neskan gluži
slikti, vai ne?!

Jānis Bērziņš.

Teicību visiem saviem drau-
un visiem, kas mani sveica
iminēšanu manā astondes-
ejā.

KĀRLIS KAZEROVSKIS.

Manuskriptus saīsinā.

Neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīt
pmarka.

Tiem paraktajos rakstos izteiktās
ijas viedoklim.

SARMOTAI DVĒSELEI

Valdemāra Ozoliņa solo dziesmas

Ar šādu visai poētisku titulu — Sarmotai dvēselei — V. Ozoliņš izdevis savas septiņas solo dziesmas klavieŗu pavadījumā. Krājumā — Labais gans, Lūgšana (E. Ķezbere), Lūgšana (V. Toma), Spīts (A. Plensners), Svētki svešumā (Klāra Zāle), Šūpļa dziesma (Birzmaliete) un Ziemassvētki (Z. Lazda). Gandrīz visas dziesmas ar reliģiski patriotiskiem motiviem tekstā.

V. Ozoliņš līdz šim visvairāk producējies koŗa dziesmā un jau 6. visp. dziesmu svētkos Latvijā guva pelnītu ievērību ar dziesmu Papardes zieds (Ķ. Krūza). Daudz dziedātas un milētas viņa Krēslā (Fr. Bārda), Bērnu dienas (V. Plūdoņa), Latvja daiļā (V. Sandera) u. d. c.

Arī svešumā komponista darbs nav apsīcis, un viņa koŗa dziesmas izpelnījušās lielāku vai mazāku atzinību turpat vai visās dziesmu sacensībās. Šajās dziesmās dominē nepretenciozs melodisms, liriski-romantiska jūsma izteikta tradicionālās harmonijās un formā. Ozoliņš itin labi pārvalda koŗa tehniku, tāpēc viņa dziesmas ir skanīgas, ērti dziedamas. Varētu droši apgalvot, ka ar koŗa dziesmu Ozoliņš sev nodrošinājis paliekamu un cienījamu vietu latviešu mūzikas vēsturē.

Solo dziesma ir pavisam cita lieta. Tā prasa gluži citādu tehniku, un ļoti svariga loma piekrīt klavieŗu pavadījumam. Jau solo dziesmas lielmeistars Francis Šuberts mūzikas un teksta koncepcijā veido sevī pabeigtu skaņu gleznu, piem., Grietiņa pie ratiņa, Meža ķēniņš, Uz ūdens (Auf dem Wasser zu singen) u.c. Vēlāko komponistu darbos klavieŗu pavadījums kļūst vēl bagātāks, tēlojošāks, patstāvīgāks, bet joprojām organiski saaudzis ar teksta noskaņām. Lai vērojam te mūsu pašu latviešu meistaru — J. Vītola, A. Kalniņa, J. Zālīša, J. Mediņa u. c. dziesmas. Visjaunākos laikos klavieŗu pavadījums iegūst vēl lielākas tiesības, resp. solo balss kļūst par pavadītāju, piem., Alb. Jēruma dziesmas („Klusā mirdzēšana").

Lasot „Sarmoto dvēseli", liekas, ka dziesmu autors nevienu no šiem paraugiem nav ne redzējis, ne dzirdējis. Ozoliņš vienkārši harmonizē iecerēto melodiju, to paturēdams gandrīz vienmēr klavieŗu pavadījumā. Te viņš iztiek ar stateniskiem akordiem, tikai retumis tos laužot harmoniskā figurācijā. Pavadījuma valoda tāpēc smaga, instrumentāli neizstrādāta. Mūzikālā domāšana viscaur homofona. Iespaids tāds, ka autors vispirms zrada melodiju un tad harmonizē akordos, tos paturēdams arī pavadījumā. Harmonizācija viscaur tradicionāla ar dažām pēkšņām vaļībām, kas neiederas stilā. Grūti iedomāties jēgu arpedžio akordiem Plensnera dziesmā Spīts. Biezinātas oktāvas, chromatiski gājieni ar mēģinājumiem modulēt ir tikai lēti skaņu efekti, kādus savā laikā lietoja mēmo filmu pavadījumos Rīgas kinoteātros (sk. V. Tomas — Lūgšana). Gandrīz par dziesmu varētu saukt Z. Lazdas Ziemassvētki, bet vai autors neatšķir sevi smieklīgu solo dziesmas žanrā?

Atbilde, liekas, tikai viena. Ja jūs šo valstību neiegūstat kā bērns, jūs tanī nenāksit iekšā!

Tā ar šis vēlinais mēģinājums nav izdevies, kaut arī iespiests un iesiets daudz labākā papīra sējumā, kā to Beļājeva apgāds kādreiz varētu sapņot.

I. Sakss.

ARTŪRS OZOLIŅŠ STRATFORDĀ

Mūziķis pošas arī TV debijai

Stratfordā (A. K.) — Svētdien, 31. jūlijā, šeit ieradās mūsu jaunās paaudzes talantīgais mūziķis, pianists Arturs Ozoliņš, kas piedalīsies „Civic Simphony Workshop" vasaras kursos. Šos kursus vadīs Toronto simfoniskā orķestŗa diriģents Valters Suskinds. Ar jaundibināto orķestri, kuŗā patlaban 83 mūziķi, praktizēsies 10 pianisti, kuŗu vidū ir arī Artūrs Ozoliņš. Mazais Arturs paskaidro, ka ar orķestri nāksies praktizēties vismaz 9 stundas dienā. Kursu noslēgumā notiks divi koncerti. Vienā no tiem piedalīsies arī Artūrs, atskaņojot Šuberta - Lista „Ceļotāja fantaziju", Doņāni „Variācijas" un Mendelsona klavieŗkoncertu Sol-minorā.

Kad vasaras kursi būs noslēgušies, mūsu jaunajam mūziķim būs jāstājas pirmoreiz CBC-TV kameru priekšā. Producents Digbijs Pērs (Digby Peere) iecerējis nākošā sezonā televīzijā iepazistināt kanadiešus ar spējīgākiem kanadiešu topošajiem māksliniekiem. Mūzikālā programma, kuŗu minētais producents apņēmies sastādīt, katrreiz ilgtu vienu pusstundu. Vienā no šajām programmām A. Ozoliņam nāksies spēlēt 15—20 minūtes. Producents pieprasījis no mūsu mūziķa vairākus skaņdarbus, kas aptver klasisko, romantisko un moderno laikmetu. Ja iecerētie plāni līdz oktobŗa mēnesim netiks groziti, tad dzirdēsim A. O. spēli CBC televīzijā jau nākošajā sezonā. Savai TV debijai mazais Artūrs izvēlējies šādus darbus: Bacha Prelūdi, 2 Šopēna kompozicijas un Prokofjeva Tokātu.

Nākošā lielākā uzstāšanās Artūram būs nākošā gada 14. februārī, kad viņš kopā ar Toronto simfonisko orķestri dir. V. Suskinda vadībā atskaņos jau pieminētās Doņāni „Variācijas". Koncerts, kas domāts Toronto vidusskolēniem, notiks Maseja Hallē. Vēl jāpiebilst, ka jau otro gadu no vietas A. O. ieguvis Zāras Gelberas stipendiju 500 dol. apmērā no Toronto Karaliskās konservātorijas. Parasti šī stipendija ir tikai vienreizēja, bet mūsu mūziķim par seviški izcilām sekmēm izņēmuma kārtā tā piešķirta otro reizi.

Šķiroties Artūrs piebilst, ka šogad viņš ieguvis arī visaugstākās atzimes savā vidusskolā. Jautāts par pirmajiem iespaidiem Stratfordā, Artūrs izsakās: „O! Šī pilsētiņa man ļoti patīk". Pašreiz Artūra dzīves vieta ir vietējā YMCA, kur tam ierādīta sava istaba. Vasaras kursi ilgs līdz 15. augustam. Pēc tam centīgais mūziķis atgriezīsies atkal Torontō.

„MAKSĀ RAGĀ"

Par kontrakta neizpildīšanu tiesā iesūdzēta filmaktrise Elizabete Teilore, kuŗai nācies tagad samaksāt prasītos 2.600 dol. nama īpašniecei R. Blochai. Pēdējā iesūdzēja aktrisi tiesā par nama neizmantošanu, jo filmzvaigzne paskaidrojusi, ka, ieejot R. Blochas skaistajā mājā, viņa nebūtu varējusi atkauties no ziņkārigiem skatītājiem un žurnālu fotogrāfiem. Neievērojot līgumu par apmešanos R. B. namā, Elizabete Teilore pārcēlusies uz kādu „klusāku vietu".

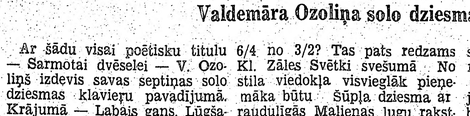

● **„Skulptūra kokā", — tā saukšies mākslas izstāde, kuŗu atklās šī gada rudenī Biverbruka mākslas galerijā Frederiktonā. Izstādē piedalīsies visi redzamākie kanadiešu kokgriezēji.**

● **Kanadiešu tenors Džons Vickers saistīts viesizrādēm Nujorkas Metropolitena operā, kur mākslinieka uzticētas atbildīgās lomas Parsifālā, Aidā un Karmenā. Nākošajā sezonā Vickers dziedās arī slavenajā Milānas „La Scala" operā, Londonā, Vīnē un Sanfrancisko.**

● **Gugenheima mākslas muzeja direktors Džonsons Svīnejs atkāpies no sava izcilā posteņa, jo bijis nemierā ar pārējo kolēģu uzskatiem mākslas jautājumos. Kā daudzi jau zinās, pats Guggenheima mākslas muzejs (Nujorkā), kas celts pēc slavenā architekta Franka Lloida Raita projekta, ar savu moderno uzbūvi izraisījis plašas diskusijas visapasaules presē un mākslinieku aprindās.**

Rita Gāle

GĀJIENS BULA LAIKĀ

Pāriešu mājās, nevienam
nezinot.
Dārzu un pagalmu pārstaigāšu,
Rīta rasu pabirdināšu,
Tad ieiešu birzī savā.

Kur nakti bijusi, nezināšu,
Laimīga sēdēšu zem baltiem
bērziem,
Saules zaķīšus skaitīdama,
Gaidīšu dienas vidu.

Varbūt drusku tur piesnaudīšu,
Ilgi iedama piekususi.
Pusdienā kritīs uz manu pusi
Smaržīgas bērzu ēnas.

Ar bērzu rotaļām pamodināta,
Zināšu, kāpēc es pārnācu.
Celšos, lai ietu savējo pulkā
Vasaras bula laikā.

Un viņi celsies tāpat kā es —
No ēnu birzīm,
No rīta rasas,
No upes ielejas zaļas.

Varbūt neviens to nezinās,
Ka es aizeju viņiem līdz.
Ilgi šķirtus, mūs neizšķirs
Nekur vairs neviens nekad.

KO LASĪSIM PIRMAJĀ „ZINTIS" NUMURĀ?

Čikāgā. — Mākslas, literātūras un zinātnes žurnāls „Zintis" angļu valodā jau top. Redakcija nodevusi darbus spiestuvē, un šajā izdevumā galvenie darbi būs šādi:

Literārajā daļā rakstnieka Knuta Lesiņa stāsts: The Stick from Le Hāvre", Rutas Speires tulkojumā ar grafiķa Herberta Sila illustrāciju; mag phil. Jāņa Klāvsona apcere par Kn. Lesiņa darbiem; biografiska Lesiņa skice ar attēlu; Ilzes Šķipsnas psiholiģisks stāsts „The Crossing"; īsa apcere par autori un attēls; Gunara Saliņa dzejolis „In Sun", Veltas Snikeres tulkojumā; Jāņa Veseļa dzejolis „The Vision" un viņa apcere par latviešu mitoloģiju; Jēkaba Poruka raksts par komponistu Volfgangu Dārziņu; Aleksandra Kalniņa kritika par Normu Auziņu-Leonardi; Jāņa Ritiņa apcere par latviešu tautas tērpiem; ilustrēta tautas deja „Zvejnieciņš" mag. phil. Irmas Cēberes apcere par latviešu valodu.

Zinātniskajā daļā: vēsturnieka Dr. Edgara Andersona raksts par Arvēdu Švābi; prof. A. Grotāna apcere par Baltijas telpu; raksts par Kalifornijas universitātes mācības spēka Jāņa Skujiņa referātu: „Soil Sterilized by Radiation"; LPB sekretāra Osvalda Akmentiņa raksts: „The Origins and Development of Latvian Press in America" u. c. raksti.

„Zintis" mākslinieciskiekārtojis mākslas daļas redaktors Voldemārs Ozoliņš.

Pasūtinājumi adresējami: Magazine „Zintis", 719 W. Willow St., Chicago 14, Ill., U.S.A.

Gada abonements ASV un Kanadā (4 n-ri): $2,-, citur: $1,-.

Red.

TEĀTRIS ZEM PLIKĀM DEBESĪM

ELLES ĶĒĶA KOKTEIĻIS (13.)

Ne jau tikai tāpēc, ka Nujorkiešiem joprojām nav pašiem sava nama, režisors Jēkabs Zaķis katru nedēļas nogali brauc laukā no Nujorkas, lai sagatavotu Priedainē izrādi zem plikām debesīm. Režisors vēl arvien, protams, nav apmierināts, ka nama iegāde kavējas, un aktieŗiem Nujorkā nav piemērotu telpu mēģinājumiem, bet ideja par plašā vēriena brivdabas izrādi, tās vajadzībām pārveidojot Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos" viņam radās, kad nejauši Leikvūdā bija iepazinies ar Silvānas Kadeģes vadīto drāmas kopu. Kopa pag. gada ziemā Kadeģes režijā izrādīja V. Kārkliņa „Sarkanvīnu", un Zaķis amatieriskajos tēlotājos bija saskatījis „lietas kokus". Visvairāk tomēr viņu iepriecināja un sasparoja turieniešu entuziasms un darba griba. Izbūvējuši Priedaini par populāru plašas apkārtnes sarīkojumu vietu, viņi nu solījās izbūvēt amfiteātri, ja Zaķis uzņemtos iestudēt „Skroderdienas Silmačos." Un Zaķis — ar lielu un traku galvu — uzņēmās.

Es ateceros, toreiz no Leikvūdas atbraucis, viņš sajūsmināts stāstīja tālruņa klausulē: „Tu nevari iedomāties, kas tie par brīnišķīgiem cilvēkiem. Acis spīd aiz sajūsmas un gatavi iet ar lāpstām laukā kaut vai nakts laikā. Es ticu, viņi amfiteātri Priedainē uzbūvēs, un spēlētāju arī man netrūks, kam prieks un patika mācīties un strādāt. Februārī mēs sāksim mēģinājumus, bez pārtraukuma turpināsim mēģināt katru svētdienu, un augustā būs izrāde. Kādā rindā biji amfiteātrī tev rezervēt?"

„Pagaidām nekādā," visai tai trakai būšanai lāgā neticēdams, es atvairījos, jo katram zināms, ka mākslas laudis ir drusku pustraki cilvēki. Skeptiķi jau sen sākuši apgalvot, ka latviešu kultūrai trimdā jāraksta nekrologs, bet dullie vēl plāno būvēt amfiteātri.

Nu šīs neticības dēļ gandrīz vai paliku bez biļetes, kad nejauši tagad uzzināju, ka lielākā daļa sēdvietu amfiteātrī jau aizrunāta. To man pastāstīja Kārlēns — privātā dzīvē saukts par Māri Lapiņu. Acīgs un ausīgs — ka jau tas kārtīgam puikam piekļājas — viņš bija dzirdējis, ka Nudzērsijas biedrības vecī, kas rīko izrādi, jau lauzot galvas par papildvietu ierīkošanu.

Sarunāju Māri par ceļvedi un spēros prom uz Priedaini. Pēc apmēram pusotras stundas braucienа bijām klāt pie latviešu īpašuma, kas lepni atzīmēts pat jaunākajās autobraucēju kartēs. Braucām tālāk pa baltu, neasfaltētu smilšu ceļu — tieši tādu kā Latvijā — mežā iekšā. Visapkārt koki un krūmi — istie džungli. Kur tādos Zaķis sadomājis spēlēt teātri? Bet jau pēc brīža esam no visas ārpasaules paslēptā skaistā parkā. Gliti izkopti zālāji, kuŗos kā baltas meitenes pēc dievkalpojuma pulciņos sastājušies bērzi. Un te arī tiešām būtu tāds miers un klusums, ja tagad to nepieklaigātu spēcīgas vīriešu un sieviešu balsis.

Paejos tālāk, un tad aiz betonētajiem amfiteātŗa sēdekļu lokiem pie bufešu nojumes jeb piestāklenīcas ieraugu trokšņa cēlējus. Starp skaistākajām Nujorkas un Nudzersijas meitenēm zem sarkanbaltsarkana saulessarga sēž vīrs ar kailu un gludu galvu un rājas lauvas balsī: „Šis dialogs man nemaz nepatīk. Atkārtojiet vēlreiz!"

Tomuļmāte ar Bebeni abas naski sāk atkal tenkoties.

Tā gludā galva ar lauvas balsi — tas jau ir Zaķis. Es speros klāt.

„Ko gribi?" viņš brīnīdamies prasa.

„Biļeti."

„Tad tev ir jārunā ar biedrības vīriem, tā viņu darīšana. Man tagad par tādām lietām nav vaļas domāt. Izrāde māk nākdama virsū, bet darba vēl pilnas rokas. Paskat, kas tev par skaisti šķību degunu. Gandrīz būtu varējis tevi izlietot par Joski, ja tas man jau nebūtu labu labais."

Un Vilnis Baumanis kā Joske tiešām ir labs, es pats to redzu, kad viņš pēc Bebenes un Tomuļmātes uznāk piestāklenīcā, kas 6. augustā tiks pārvērsta par skatuvi, un iesāk dziedāt: „Zare, Zare, Zare main, ich bin dain. . ."

Man nav ko iebilst pret Joskes dvēseli cēlēju laukā dziedāšanu, daudz vairāk es esmu norūpējies par skatuvei izplānoto vietu un saku Zaķim: „Vai esi bez prāta — uzrīkot skatuvi taisni piestāklenīcā. Tad jau pie piestākļiem un alus kanniņām izrādes laikā varēs piestāties vienīgi aktieŗi, un citiem būs jāsēž sausā."

Zaķis paskatās manī ar sadistisku prieku: „Neceri velti, brālīt, mums te nebūs nekādi Nujorkas dziesmu svētki, bet teātŗa izrāde. Sēdēsi, skatīsies un baudīsi mākslu līdz pašām beigām."

„Izrādes vai manām beigām? Un tās var pienākt, ja kaut vai starpbrīžos . . ."

„Nekādu starpbrīžu nebūs. Visu lugas norisi esmu sakoncentrējis ap Jāņu vakaru un spēlēsim bez pārtraukumiem, lai neizraisītu skatītāju masā tik viegli neapstādināmu „tautas staigāšanu" un izrāde neieviļktos garumā. Vai vēl kaut ko tu gribētu zināt?"

Būdams jau pilnīgi satriekts par to, ko nūle esmu uzzinājis, atkāpjos no stingrā režisora un turpinu vērot mēģinājumu.

Siksnu pa gaisu vicinādams, šņākdams un niknus vārdus sterbelēdams, Pindaks kā īstens zvērs vajā Pindacīšu. Viņš nežēlo ne siksnu, ne roku, būdams, kā redzams, nesavtīgs cilvēks — un sitieni plaukšķēdami krīt uz nabaga sieviška muguras ar stanislavciski psiholoģisku spēku.

„Vai Dieviņ, vai Dieviņ, sazilinās, pagāns, atkal muguru zilu," ievaidas Pindaciša tik īsta sāpju pārdzīvojuma balsī, ka viņas neskatuves, likumīgi privātais ikdienas vīrs, Nudzersijas biedrības priekšnieka palīgs Ansis Lāma, pie maliņas stāvēdams, galvu vien nogroza. Cerībā tikt pie biļetes, esmu pievirzījies viņa tuvumā.

„Ne tik strauji un aizrautīgi, Pindak," iesaucas Zaķis, kad Pindaciša ir kārtīgi nosiksnota.

Mēs abi ar Lāmu priesīgi pasmaidām — tak jau, režisors arī ir cilvēks ar cilvēkmilestības pilnu sirdi.

Bet kas to deva. Zaķim pret Pindaka siksnošanas mākslu iebildumi vienīgi no teātrālā viedokļa. „Ar tādu straujumu drāzdamies, jūs sagrūzat visus vārdus vienā putrī, un klausītājiem tos grūti saprast. Atkārtojiet vēlreiz!"

Es paskatos Lāmas pret sievu līdzcietības pilnajā sejā un redzu, ka viņš ir stipri mīkstsirdīgākas dabas cilvēks, tādēļ nekavēdamies prasu: „Lūdzu, vai nevarētu dabūt kādu biļetīti."

„Atnāciet uz kantori, iedošu. Labi, ka neesat atlicis biļetes iegādi uz pēdējo dienu, jo sākam baidīties, vai varēsim visu skatītāju pieplūdumu amfiteātrī novietot. Mums tanī ir tūkstoš divi simti vietu, bet lielākā daļa to jau aizrunātas. Cilvēki mūsu Priedaini iemīļojuši, Jāņos arī bija vairāk par tūkstoti līgotāju. Kaut 6 augustā tikai nelītu lietus . . ."

Jā, teātris zem plikām debesīm visnotaļ ir atkarīgs no debesu žēlastības, un tādēļ, biļeti dabūjis, es apsolos turēt īkšķus. Un īkšķus laikam turēs visi tie, kas katru nedēļas nogali kopš februāŗa no tuvākas un tālākas apkārtnes braukuši uz Priedaini, lai taptu ar interesi gaidītā brīvdabas izrāde. Skorpions.

TOP JAUNA FILMA

Eiropas filmu žurnāli vēstī, ka nesen Hamburgā sākta Guno operas „Fausts" uzņemšanu filmā, režisora Pētera Gorsi vadībā.

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta vīnete.

(64. turpinājums)

„Plūču māt, jūs taču būsit tik laba un pieskatīsit manu Indulīti? Tikko kā aizmidzis, tik ātri viņš necelsies, un es būšu mājās pēc pāris stundām," Anna piespiedās runāt iespējami milīgā balsī.

Kā varēja manīt, tik paviegla skraidīšanas pa ķiniešiem sirmajai māmuļai diezko pa prātam nebija (it īpaši laikam līdz galam neizstāstītā stāsta dēļ), tak viņa lūgumam atsaucās vēlīga: „Skrieniet vien, skrieniet vien, ja jums tik traki jāskrien to sprancūzi skatīties, gan jau mēs iztiksim. Vai tad nu pirmo reizi Indulīti paauklēšu."

Slapjajā miglā, kas vakara krēslā bija kļuvusi pelēkāka un necaurredzamāka, garāmgājēju sejas vairs skaidri nevarēja saskatīt un nometnes ēku grausti atgādināja jūras dzelmē nogrimušus kuģus. Vircburgas ielu malās kā spokainas, kūpošas baltī pūkainas puķes gaŗos kātos jau dega spuldzes. Cilvēki nākdami iznira tepat vai acu priekšā it kā izkāpuši no nekurienes, un aizziedami tādā atkal pazuda. Tuvāk un tālāk brīdi pa brīdim iekviecās neredzamu automobiļu taures, skanēdamas tik draudīgi, ka Gārša, pa nometnes vārtiem pilsētā izgājis, sajuta pie sevis ciešāk piespiestu Annas plecu. Ne seviški veikliem pirkstiem viņš satvēra viņas elkoni, un abi tad gāja tālāk klusēdami, gāja miglas aprasotām mitrām sejām.

„Cik negliti," beidzot ierunājās Anna.

„Man gan kopš bērnības migla likusies savādi pievilcīga. Tā paslēpj lietas no mūsu acīm, kas tām ir šķitušas skaidras, noteiktas un pazīstamas. Paslēpj kā neesošas un nebijušas. Un tāpēc miglā man dažkārt ir uzmācies jautājums: vai visas lietas patiesi ir tādas, kādas tās redzēdami iedomājamies esam?"

„Es neteicu to par miglu. Man taisni šodien patik – paslēpties miglā."

„No kā?"

„No dzīves, kādu to stāstīja redzējusi un laikam vēl šodien saskata Plūču māte. Pēc viņas domām, man arī vajadzētu . . ."

„Mēs skatāmies dzīvē katrs pa savu lodziņu, cits šaurāku, cits platāku, bet tā vēl nav ne tuvu visa dzīve. Patiesību sakot, mēs nedrīkstētu jaunoties, ja kāds savu logu nav paspējis atvērt vaļā tik platu, kā esam varējuši mēs citi," likās, ka skolotājs apzinīgi vairītos pieskarties stipri nepatikamam tematam un tādēļ izteicās vispārīgās, nenozīmīgās frazēs.

Tomēr Anna — laikam šīvakara necaurredzamās miglas iedrošināta — apņēmīgi turpināja: „Man vajadzētu sameklēt Indulim likumīgi reģistrējamu tēvu, kaut arī tas būtu skroderis ar koka kāju un mani laiku pa laikam piekautu, no kroga pārnācis. Tātad — ja man kāds cilvēks patiesi būtu kļuvis tuvs un mīļš — tāds — vēl tuvāks par draugu — es viņam tagad vairs nedrīkstēšu tuvoties, lai pateiktu, ko jūtu pret viņu, jo zinu, kā cilvēki — arī viņš pats — par mani tad varētu domāt. Domātu tā, ka gudra un prātīga to daru vienīgi tādēļ, lai sagādātu bērnam tēvu un pati sev labāku dzīvi."

Miglā apstājies, Gārša ciešāk satvēra Annas elkoni, bet viņa pagrieza galvu sāņus, kā vairīdamās skolotāja skata. „Anna, ja jums tiešām būtu — tāds cilvēks — kam jūs to gribētu — būtu gribējusi teikt?"

„Jā."

„Es to nezināju, nevarēju iedomāties . . ."

„Tad jūs esat bijis akls vai arī — nācis pie manis kā vientuļas sievietes ar bērnu — vienīgi aiz līdzjūtības."

„Es tikai domāju, baidījos . . ."

Anna pacēla pret Gāršu miglas pierasojušas skropstas, ar mitriem vaigiem pasmaidīdama tā, ka viņš šai brīdī aizmirsa, ka ir daudz vecāks par viņu. Un tomēr — viņš nejutās arī tik jauns, lai pārgalvīgi noliektos un noskūpstītu viņas muti. Viņš tikai ar tādu nedrošu, vēl īsti neticīgu balsi teica: „Cik savādi, ka tieši miglā, kad pazūd un paslēpjas visas apkārt esošās un šķietami tuvās un pazīstamās lietas, var ieraudzīt beidzot vistuvāko — to, kas palicis nepamanīts."

Tad viņi gāja tālāk, saspiedušies tik cieši kopā, kā baidīdamies viens otru pazaudēt biezajā, vēsajā un mitrajā miglā, kur balti pūkainas ziedot kūpēja, augstu pār viņu galvām paceltas, spokainas spuldžu puķes. Aizgāja, pazuzdami miglā.

11. UZVARĒTĀJI UN ZAUDĒTĀJI

Pelerīna veikalā ienācis un stipri aizdomīgi skatīdamies, Lubāns jautāja par Spēlmaņa aci. Visa nometne nu jau runāja, ka Svaigo un sālīto preču tirgotāju partijas līderis iedzīvojies zilā acī, neviens tik skaidri nezināja, kas īsti to sadauzījis. „Klausies, Amorij, man tāda nelaba nojauta, ka esi vienīgais virs, kas varētu zināt kaut ko par Spēlmaņa zilo aci."

„Zilas acis tak skaistas. Vai tev pret tādām kādi iebildumi no aistētiskā viedokļa?" seju jocīgi saviebis, atsmēja Pelerīns.

„Viedokļi šoreiz nav svarīgi. Man vienkārši gribētos zināt patiesību."

„Patiesībai arī ir vairāki viedokļi."

„Ar tiem, kā redzam, tu tomēr neesi sitis, bet pacēlis pliku dūri."

„Bez pacelšanas jau nevar iesist."

„Tātad — es esmu uzminējis pareizi."

„Vai gribēsi, lai es par to tev piešķiŗu godalgu?"

„Apmierināšos ar dažiem faktiem — kad, kā un kāpēc?"

„Pretstatā standarta ētikas sludinātājiem, es pieticību neieskatu par sevišķu tikumu . . ."

„Es zinu — tev pašam ir sava ētika."

„Šai gadījumā ne gluži, jo nepieticība ietelp manā rakstura," atvīpsnāja Pelerīns un turpināja, ar elkoņiem pret veikala leti atzvēlies. „Tas notika tad, kad uzzināju, ka Spēlmanis tomēr nav turējis vārdu un neglito lapiņu sacerēšana notikusi viņa vistiešākā ietekmē. Līderis bez pārliecīgas vilcināšanās atzinās itin varonīgi. Pie fiziskām pārliecināšanas metodēm man vajadzēja ķerties vienīgi tad, kad viņš, pavisam bezkaunīgi izgāzis krūti, sāka man draudēt."

„Draudēt tev? Ar ko?" brīnījās Lubāns.

„Ka piepūtīs nometnes komandantam par mani pilnas ausis. Šo izprotu, diemžēl, viņam nekādi nevarēju atļaut. Redzi, lai turpinātu dzīvot, kā tagad es esmu pasācis, bez pūlēm paturēt tīru sirdsapziņu pret draugiem, man tomēr ir jādomā arī par veikalu . . ."

Lubāns, situāciju saprazdams, pamāja ar galvu.

„Un tad es īstā reizē atcerējos, ko esmu lasījis par Amerikas gangsteŗu zempasauli. Pistoļu vecīši stingri pieturas pie atkārtoti pārbauditas, par labu atzītas prakses, ka pļāpīgas mutes visefektīvāk apklusināmas ar svina pupām. Tās tādā veidā tik daudzreiz jau padaritas mēmas, ka pietiek nepaklausīgajam vienīgi atgādināt, kas viņu sagaida — tūliņ aiz nāves bailēm kļūst bāls kā kaļķis. Tādēļ es līderim sacīju gandrīz vai istā Ala Kaponeļ balsī, ka viņu, tiklīdz ko iedrošināsies palaist nevietā muti, nekavējoties piemeklēs kāds no aplam nedabiskas miršanas veidiem. Beigts viņš būs, vienalga, vai policija atradīs viņu paša gultā ar mugurā ietriektu dunci, caur galvu izšautu lodi vai pakārušos istabā pie griestiem bikšu lencēs. Piebildu, ka esmu, Amerikā būdams, iepazinies vēl ar citiem, daudz skaistākiem aizceļošanas veidiem uz viņpasauli. Piemēram, sasietām rokām un kājām maisā iebāzts, viņš varētu peldēt pa Mainas netīrajiem ūdeņiem."

Lubāns iesmējās: „Neticu, ka tu to kādreiz varētu — sekot ar darbiem savas samaitātās fantazijas iztēlei."

„Pavisam nav svarīgi, vai es arī pats tam ticu, ko saku. Svarīgs ir vienīgi fakts, ka Spēlmanis tai brīdī iesāka ticēt, kad ielidināju viņa acī labo roku, tūliņ ar kreiso diezgan pastingri aptaustīdams pakrūti . . ."

„Es tomēr šaubos, ka būsi varējis Spēlmani pārliecināt."

„Šaubies tāpēc, ka nepazīsti blēžus tik labi kā es. Tie visi, izņemot mani, ir bailīgi zaķi."

„Lai būtu kā būdams ar to, bet tagad tavu vārdu no savas partijas kandidātu saraksta Spēlmanis noteikti svītros."

„Es pats to nosvītroju, jo tādai kompanijai esmu daudz par labu," lielījās Pelerīns, piesizdams dūri pie krūtīm. „Nevienam pa pakausi no mugurpuses nemēdzu sist. Ja kādreiz ir vajadzība — taisni no priekšas un taisni pa aci. Cik zinu, tad manu vietu listē ieņēmusi Emma."

„Kāda Emma?"

„Vecā draudzene Puķukāpostiene."

„Tad gan — patīesi viņiem būs skaista buķete," pavīpsnāja Lubāns un nevaļīgs grasījās iet, jo laudis jau gāja uz manēžu, kur šovakar bija izsludināta vēlēšanu sapulce. Tomēr, kaut ko vēl atcerējies, viņš panāca atpakaļ un jautāja: „Bet kā ar neglito recenzijas lietu? Ko Spēlmanis par to tev teica?"

Pelerīns tik strauji un skaļi iesita ar plaukstu sev pa pieri, it kā sizdams tur pēkšņi iekodušu mušu: Oja, miļais, galīgi piemirsu. Saproti — piemirsu — aizrāvies ar savu personisko lietu kārtošanu. Bet tu tak teici, ka uzzināsi autoru pats."

(Turpinājums sekos).

Milda's FLOWERS

1597 BLOOR ST., WEST,

TĀLR. LE 6-2424, TORONTO 9, ONT.

Paziņojam visiem klientiem, kas atbalstījuši mūsu uzņēmumu ar saviem pasūtinājumiem un līdz ar šo darām zināmu, ka no 1. līdz 7. augustam aizejam atvaļinājumā, un veikals būs slēgts.

M. BERTULSONS.

LATVIAN MUSIC

EP 45 SKAŅU PLATES

Maksā $1.60 gabalā.

EP
SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, violoncello
Fritz Neumeyer, harpsichord
EP 02
JAUTRAIS PĀRIS
ALSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis
RITENĪTIS, SUDMALIŅAS
Stīgu orķestris
MAZĀ SERENĀDE
Jāzeps Mediņš
E. Bertovskis, čello
V. Cīrule, klavieres
MENUETS, Jānis Ivanovs
I. Dālmanis, vijole
H. Birznieks, vijole
B. Tiltiņš, alts
E. Bertovskis, čello
EP 03
CIRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITĪT' SĒRSTI AICINĀJA
RIKSIEM BĒRĪTI ES PALAIDU
SESI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar **A. Ludiņu**, soprāns,
Arturs Vanags, tenors
EP 04
ZELTĪTĀS LAPAS
E. Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Viļumanis, baritons
MĒNESS STARUS STIGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES IZGĀJU OSU BIRZI
E. Volšteine, soprāns
EP 05
PĻĀVĒJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JĀJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns
EP 06
ŠŪPULDZIEMAS P. Jurjāns
BĀRENĪTES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LIGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir.
EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZĪLE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENĪTE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš
EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAĢAIS DANCIS
Vīru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stūresteps
I. Dālmanis, vijole,
V. Cīrule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris
EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LĪGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU
TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LIZE
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Vīru kvartets
EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MĪĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris
EP 011
TŪDALIN — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis
EP 012
DĀRGAKMEŅI — GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubīns
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir. L. Vīgners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013
KARAĻMEITA J. Vītols
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā 1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU TIKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU
Dir. T. Reiters
EP 015
E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STĪGO
Jaukta latviešu koŗa izpildījumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI, VANADZIŅI
Dir. H. Mednis
EP 017
LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Maršs
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. L. Vīgners
EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪŽAM ZIĻI
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠAI ZEMĒ
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SĒRDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUŠAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš
EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AĶKUPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

KARSTĀ VASARA ZILĀ KRASTĀ

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO KANNĀM

Laiks visā Francijā ir lietains, bet Zilā krastā ir sausas un karstas dienas — apmēram 30 gradu pēc Celsija, ēnā. Par spīti tam, ka slavenības kā, piemēram, Antibēs — Džona Kenedija vecāki, Arturs Rubinšteins koncertēja Monte Karlo pils pagalmā; programmā — Šopēns, Rachmaninovs un Prokofjevs. Pirmoreiz pēc sava tēva nāves publikā bija redzama arī princese Grēse.

Sagaida ierodamies Faru Dibu Princese Ašrafa sev nopirkusi greznu villu un noīrējusi kaimiņos vēl vienu. Saka, ka Fara Diba nepanesot Irakas klimatu, bet domājams, ka sarežģījumi austrumos ir īstais pārceļšanās iemesls.

Liliana Harveja, kas vecākai paaudzei vēl labi atmiņā no Rīgas laikiem, pēc 15 gadu tiesāšanās ar Ungārijas valdību tagad saņēmusi par savu pili un zemi Ungārijā 200.000.000 bijušo franču franku, kuri izmaksāti Šveices frankos. Lilianai Harvejai ir jau 53 gadi, bet kopš labās ziņas saņemšanas viņa ir kļuvusi vismaz 15 gadus jaunāka — nākošā ziemas sezonā viņa grib uzstāties Parīzē kādā operetē . . .

Žans Marē cienī ūdensslēpes; vēlu vakarā dejo Žaka Vernera meita Barbara.

Gleznotājs Maksis Šagals atgriezies no ASV, kur viņam ir pasūtinājums dekorēt. Brandas universitātes bibliotēkas halli.

Bijušais Venecuēlas iekšlietu ministrs Valenilla Lancs ar kundzi un meitu dzīvo Monte Karlo.

Senās Arles pilsētiņas romiešu arēnā tika sarikotas vērsīšu cīņas, Slavenais Luiss Miguels Dominguins sastapa vērsi, kurš nekādi negribēja pamosties no savas apatijas. (Varbūt karstums?) Vajadzēja toreadora neatlaidīgās pacietības un prasmes, lai beidzot sakaitinātu nabaga vērsi.

Starp klātesošiem bija Pikaso, viņa draugs Kokto, Žanuks un Žuljete Greko, Juls Brinners, un daudzas citas slavenības.

St. Tropezā parādījās arī BB, alias Bridžita Bardo, viņas pirmais vērs Vadims un citi. Bet starp viņiem bija arī nopietni cilvēki, kā piem., Renē Klērs, kuŗu nesen ievēlēja Franču akadēmijā, kuŗa tā godināja „septito mākslu."

Vecā Grases pilsētā, pastāvīgā Fraginārā darbu izstādē, šovasar varēja apbrīnot arī pārējos stāvus. Šī mazā pils kādreiz piederēja markīzei Kabrī, orātora Mirabo māsai. Loti skaists ir dārzs, mēbeles, trauki un marķīzes Kabrī tērpi.

Izstādīti ne tikvien Fragonāra darbi, bet arī viņa skolēnu, kuŗi techniski stāv ļoti augstu un ir salīdzināmi ar paša Fragonāra veikumu.

Kā katru vasaru Kannās, arī šogad tika atklāta internacionālā kolledža. Līdz šim tur 500 studentu reprezentē 29 nācijas. Viņi galvenokārt ierodas, lai bagātinātu savas zināšanas franču valodā, literātūrā, kultūrā, vēsturē. Katras nācijas grupas pārstāvji izteica draudzību un apbrīnu Francijai.

A. O.

FILMU Pasaule

BĒDĪGI SLAVENĀ ROSEMARIJA

Jau ilgāku laiku pirms 1957. g. 1. novembŗa, kad Frankfurtes luksa apartamentā izbeidzās 24 g. v. Rosemarijas Nitribitas pasakainais dzīves stāsts, viņas vārdu un nodarbošanos (prostitūcija visaugstāko financistu aprindās) zināja katrs vācietis, kas lasa dienas laikrakstus un plaši izplatītos nedēļas žurnālus. Minchenē iznākošais žurnāls „Quick" pat sāka publicēt Heinca Polmaņa, Rosemarijas „cuva drauga", memuārus, bet pēdējie izraisija tādu skandālu, ka redakcija bija spiesta pārtraukt memuāru publicēšanu. Minēto Polmanu vēlāk tiesāja par Rosemarijas nogalināšanu, bet pierādījumu trūkuma dēļ tiesa viņu attaisnoja. Šis mistiskais notikums ņemts par pamatu divām vācu filmām un grāmatai, kas jau kļuvusi par „bestselleri". Viena no šīm filmām sauca tieši Nitribitas īstajā vārdā — „Rosemary", ko patlaban var skatīt „Eglington" kinoteātrī Toronto. Kanadiešu patēriņam filmas dialogi pārrakstīti angļu valodā. Diemžēl, skaņu un kustību sinchronizācija vietām neatbilst aktieŗu darbībai. Nadja Tilera tēlo bezbēdīgo Rosemariju filmas versijā, kuŗai maza līdzība izskata ziņā ar īsto Rosemariju. Pēdējā bija tumšmate, bet Tileras Rosemarija ir platiniski blonda. Par spīti ārējai atšķirībai, Tileras tēlojums ir visai tuvu dzirdētajiem nostāstiem par Nitribitas „augsto" un grezno dzīvi vācu un franču financistu apartamentos. Filmas saturu ar dziesmām un parodijām komentē divi sliņķi ielu mūzikanti, kuŗiem vēlāk piebiedrojas kāda izskatīga meitene (Karina Baal). Viņa it kā simboliskā nozīmē filmas beigās kļūst par nākošo Rosemariju. Pēc visa redzētā jāatzīst, ka filmas saturs nav sevišķi oriģināls, bet ar labiem aktieŗiem un lielisku režiju tas papilnam attaisno savus nolūkus.

ATZINĪBA NO SPĀNIJAS

Astotajā internacionālajā filmu festivālā San Sebastjānā (Spānijā) — Kanada, Francija un Čechoslovakija ieguvušas augstākās godalgas par izciliem sasniegumiem filmu laukā. Kanadiešu filma „Les Maitres-Sonneurs" un franču — „Fin D'un Desert" saņēma „Concha de Oro" apbalvojumus īsfilmu klasē.

MAZPILSĒTAS DRĀMA

„The Bramble Bush" reiz nu ir tāda Holivūdas krāsu filma, kas pretendē uz nopietnāku saturu un tēlojumu. Šajā darbā apskatīta kādas ASV austrumu piekrastes mazpilsētas traģēdija. Visa darbība centrējas ap kādu neārstējamu slimnieku, kas, mokoties uz nāves gultas ar drausmīgām sāpēm, vēlas, lai viņa nāve tiktu paātrināta ar lielāku morfija iešļircinājumu. Vietējās slimnīcas ārsts (Ričards Burtons) arī izpilda slimnieka lūgumu, bet šī iemesla dēļ nonāk tiesā par sava pacienta jaunprātīgu nonāvēšanu. Saprotams, balstoties uz morāliskiem principiem, tiesa jauno ārstu attaisno. Šī tema nav jauna, nedz arī sevišķi pievilcīga, it īpaši tādēļ, ka tā apstrādāta filmās jau neskaitāmas reizes. R. Burtons, kas vietām atgādina Marlonu Brando, visai atzīstami tēlo šavu psiholoģiski nepateicīgo ārsta lomu, bet Barbara Raša itin veiksmīgi tiek galā ar savu salkano un reizē traģisko lomu. Pēdējā tēlo mirstošā vīra sievu. Par skaistumu un flirtu rūpējas Andžele Dikinsone, kas tēlo slimnīcas māsu un ārsta mīļāko. Par filmu visdzīvāko interesi līdz šim izrādījuši „tīneidžeri," jo galveno lomu tēlotāji ir visi samērā gados jauni aktieŗi.

A. K.

Vai apdraudēti sūtījumi uz dzimteni?

(LZA) Par spīti visiem līdzšinējiem spiedieniem no okupantu puses sakarā ar nacionālo virzienu pieņemšanos plašumā, sevišķi jaunatnes vidū, uzsākti jauni kara gājieni. Rīgas radiofonā nolasīts „Ciņā" iespiests raksts „Latviešu emigrantu barveži amerikāņu izlūkdienesta spiegi", kuŗu uzrakstījis Latvijas padomju republikas ministru padomes valsts drošības komitejas (čekas) prks Vēveris. Raksts asi vērsās ne vien pret amerikāņiem, bet jo sevišķi pret trimdiniekiem un viņu organizācijām brīvajā pasaulē. Cita starpā rakstā teikts:

„Spiegošanai Latvijā amerikāņu un citu imperiālistiskās izlūkošanas nodaļas plaši izmanto latviešu emigrantu centrus, kuŗus šie centri uztur. Dāvanu saimniešu saņēmēji Latvijā nezina, ka šīs paciņas nesūta, lai palīdzētu mums, bet šī paciņu pieņemšana nāk par labu amerikāņu u. c. izlūkdienestiem. Mums jādod pretspars šiem „labdaŗiem", kas grib uzpirkt padomju cilvēkus ar lēcu virumu." Savus uzbrukumus pret trimdiniekiem vērš arī kompartijas centrālkomitejas sekretārs A. Voss.

No visa var secināt, ka drīzumā var sagaidīt dažādas notas vienai vai otrai Rietumu valdībai, ka trimdinieki ar saiņu sūtīšanu piegādā līdzeklus pretkomūnistiskai propagandai. Vērsti uzbrukumi arī vēstuļu rakstītājiem.

Maz ticams, ka dzimtenes varas vīriem izdosies panākt dāvanu saiņu sūtīšanas pārtraukšanu, tāpēc, ka tas Maskavas plānos jau sen sīki izkalkulēts un pieļauts, jo šie sūtījumi Padomijas valsts kasei dod milzu ienākumus ārzemju valūtā.

LŪGŠANAS GRĀMATA, LATVIJAS NAUDA UN SAKTA PIEMINEKĻA PAMATĀ

Prāvests E. Bergs iesvēta latviešu kapus Anglijā

Kad pagājušā gada maijā prāvests E. Bergs Latviešu kapu komitejas sēdē ziņoja par nodomāto pieminekļa celšanu Latviešu kapos Brukvudā, zināmas rūpes radīja nepieciešamie naudas līdzekļi. Pieminekļa projektu bija izstrādājis architekts prof. P. Kundziņš bez atlīdzības, bet tā uzcelšana un kapu attiecīga izdaiļošana prasīja pāri par £600. Pieminekļa projektu kapu komiteja tomēr pieņēma, ievāca ziņas par tā precīzu izmaksu, un nekavējoties stājās pie līdzekļu vākšanas.

Tautiešu atsaucība bija dzīva: ziedoja visu konfesiju piederīgie, — organizācijas, draudzes un atsevišķas personas. Drīz vairs iztrūka tikai apm. £1000.- un komiteja nolēma, ka var pieminekli pasūtināt.

Saulainā 17. jūlija svētdienā Latviešu kapos Brukvudā pulcējās tuvu pie 200 tautiešu, lai būtu klāt lielā darba pirmā posma noslēgumam — pieminekļa pamatakmens likšanai. Šo svinīgo gadījumu apvienoja ar Kapu svētkiem.

Pieminekļa pamatā sūtnis K. Zariņš ieguldīja metalla kastīti ra dokumentiem un dažādām pieminas lietām, kā latviešu tautas dāvinājumu un liecību nākamajām paaudzēt. Pēc tam pamatu svētīja prāvests E. Bergs un prāvests A. Grāmatiņš. Londonas latviešu koris nodziedāja Vītola „Ceļinieka dziesmu" ar Gētes tekstu. Vasaras brīvlaiks stipri samazināja koŗa sastāvu, tomēr dziesma komponista A. Jēruma vadībā izskanēja dzidri un svinīgi.

Kapu svētku dievkalpojuma runu teica mācītājs Muziks, pievērzdamies domai par iznīcību un mūžīgo dzīvību, kas mūs visus nodarbina, kapsētā uzkavējoties.

Pareizticīgo draudzes locekļu kapu vietas svētīja prāvests A. Grāmatiņš.

Pēc dievkalpojuma, skaistais laiks aicināja ikvienu vēl uzkavēties šajā miera vietā, kas tik ļoti atgādina mūsu dzimtenes kapsētas.

Pieminekļa pamatā ieguldītā kastīte ir mūsu tautiešu, tagadējā DVF Londonas nodaļas pr-ka, Krišjāņa Krūmiņa darbs,ko viņš veicis ar savas darba vietas — metalurģiskās laboratorijas General Electric Co. Ltd. Erith, Kent" palīdzību un atbalstu. Fabrikas vadība ļāvusi Krūmiņam strādāt pie kastītes izgatavošanas parastajā darba laikā, dodama par brīvu visus materiālus un speciālistu darbu. Kastīte darināta no speciāla, ļoti cieta, nerūstoša tērauda, un iekšpusē izklāta ar pabiezām svina plāksnēm, kas sevišķā procesā sakausētas un saliedētas ar apvalku. Uz kastītes vāka masīvs vara krusts. Darbs gatavots ar apziņu, ka tam jāpārdzīvo gadu simti un jāsaglabā tanī ieliktās vērtības tālāk nākotnes paaudzēm. Šo vērtīgo dāvanu kapiem devusi visa Krūmiņu dzimta un angļu metalurģijas fabrika.

Kapu komitejas sekretārei K. Bergai bija izdevies, pateicoties tautiešu atsaucībai, sakopot pilnu komplektu Latvijas metalla naudas, sākot ar 1 santīmu līdz 5 latiem. Tāpat pamatā ieliktas Anglijas monētas un šogad izdotā £1.- naudas zīme, ko ziedojusi, līdz ar citām lietām, K. Berga.

Pieminekļa pamatā sūtnis K. Zariņš devis ādas vākos iesietu Jauno Derību. Sūtņa kundze Henriete dāvinājusi savu personīgo latviešu katoļu lūgšanu un dziesmu grāmatu, kā arī miniatūru ozola koka pūra lādīti, Latvijā darinātu sudraba saktu ar dzintaru un Latvijas monētas.

Prāvests E. Bergs ieguldījis pieminekļa pamatā luterāņu lūgšanas grāmatu, lielo dziesmu grāmatu, Mārtiņa Lutera mazo katķismu un Baznīcas kalendāru. Prāvests A. Grāmatiņš dāvinājis savu personīgo latviešu pareizticīgās baznīcas lūgšanu grāmatu.

Pieminekļa pamatā ielikta arī Latvijas zeme: pa saujai balto Gaujas smilšu un svētītā zeme no Rīgas Meža kapiem. Pēdējā pienāca Anglijā, kādai tautietei Notinghamā tieši no Rīgas. Savu rožu kroni, ko apm. pirms 30 gadiem Rīgas katedrālē līdz ar svētību no prelāta Vincenta Streleviča, pieminekļa pamatā ielika Londonas latviete Vera Dapķe.

Kastītē ievietotas mūsu laikmeta liecības, kā arī simboliskas Latvijas sūtnis K. Zariņš devis ieguldījuma kastītē ar dokumentiem un dažādām pieminas lietām, kā latviešu tautas dāvinājumu un liecību nākamajām paaudzēt. Pēc tam pamatu svētīja prāvests E. Bergs un prāvests A. Grāmatiņš. Londonas latviešu koris nodziedāja Vītola „Ceļinieka dziesmu" ar Gētes tekstu. Vasaras brīvlaiks stipri samazināja koŗa sastāvu, tomēr dziesma komponista A. Jēruma vadībā izskanēja dzidri un svinīgi.

Kapu svētku dievkalpojuma runu teica mācītājs Muziks, pievērzdamies domai par iznīcību un mūžīgo dzīvību, kas mūs visus nodarbina, kapsētā uzkavējoties.

Pareizticīgo draudzes locekļu kapu vietas svētīja prāvests A. Grāmatiņš.

Pēc dievkalpojuma, skaistais laiks aicināja ikvienu vēl uzkavēties šajā miera vietā, kas tik ļoti atgādina mūsu dzimtenes kapsētas.

Pieminekļa pamatā ieguldītā kastīte ir mūsu tautiešu, tagadējā DVF Londonas nodaļas pr-ka, Krišjāņa Krūmiņa darbs,ko viņš veicis ar savas darba vietas — metalurģiskās laboratorijas General Electric Co. Ltd. Erith, Kent" palīdzību un atbalstu. Fabrikas vadība ļāvusi Krūmiņam strādāt pie kastītes izgatavošanas parastajā darba laikā, dodama par brīvu visus materiālus un speciālistu darbu. Kastīte darināta no speciāla, ļoti cieta, nerūstoša tērauda, un iekšpusē izklāta ar pabiezām svina plāksnēm, kas sevišķā procesā sakausētas un saliedētas ar apvalku. Uz kastītes vāka masīvs vara krusts. Darbs gatavots ar apziņu, ka tam jāpārdzīvo gadu simti un jāsaglabā tanī ieliktās vērtības tālāk nākotnes paaudzēm. Šo vērtīgo dāvanu kapiem devusi visa Krūmiņu dzimta un angļu metalurģijas fabrika.

Kapu komitejas sekretārei K. Bergai bija izdevies, pateicoties tautiešu atsaucībai, sakopot pilnu komplektu Latvijas metalla naudas, sākot ar 1 santīmu līdz 5 latiem. Tāpat pamatā ieliktas Anglijas monētas un šogad izdotā £1.- naudas zīme, ko ziedojusi, līdz ar citām lietām, K. Berga.

Pie dokumentu kastītes stāv sūtnis K. Zariņš, prāv. A. Grāmatiņš, prāv. E. Bergs un māc. R. Mužiks. Aizmugurē Londonas latviešu koris ar dir. A. Jērumu (pa kr.).

Brukvudas kapi atrodas apm. 30 jūdzes no Londonas un aizņem ļoti lielu platību. Tur bez draudžu kapsētām atrodas arī britu, kanadiešu, amerikāņu, franču, poļu un citi britu sabiedroto Brāļu kapi, kur guldīti ābos pasaules karos kritušie. Šie kapi ir skaisti kopti, ļoti vienkārši — balti krusti vai piemiņas plāksnes koši zaļajā mauriņā. Nesen tur karaliene Elizabete atklāja pieminekli 3000 britu pavalstniekiem, kas gājuši bojā pēdējā karā un kuŗu pēdējās dusas vietas ir jūras dzelmē vai vispār nav zināmas. Kāda kapu daļa atstāta birzs veidā, kur apglabā tikai pelnu urnas: tās ieraktas izklaidus zem krūmiem, celiņu malā vai biezoknī. To atrašanās vietu norāda tikai pelēka akmens plāksnīte; ne krusta, ne piemineklī tur nedrīkst celt, pat ne puķes stādīt. Šī „Piemiņas birzs" ar nelielo ezeriņu vidū, kur zied baltas un sarkanas ūdensrozes, lielajiem kokiem un apsūnojušām taciņām, šķiet kā apburtais mežs tautas pasakā — kluss un noslēpumains.

Atsevišķi kapos paceļas bagāto dzimtu kapličas un marmora pieminekļi. Savrūp dus musulmaņi un citi austrumu ticību piederīgie. Šie kapi ir īpatni izveidoti, un pieminekļus godā ļoti glezniecīga valodā izteikti raksturojumi un novēlējumi.

Šādā, dažādu tautību un ticību mirušo atdusas vietā, starp milzu rododendronu krūmiem, ierādīta vieta arī latviešu kapsētai. Attiecīgo zemes gabalu Kapu komiteja ieguva pirms 8. gadiem. Kopš pirmajām bērēm latviešu kapos guldīti jau 45 trimdas cēļā nogurušie tautieši.

Uz pieminekļa pamatlikšanu un kapu svētkiem bija ieradies Latvijas sūtnis K. Zariņš ar ģimeni, sūtniecības darbinieki, Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidija locekļi, DVF valdes un Londonas nodaļas priekšsēži, draudžu darbinieki un liels pulks aizgājušo tautiešu piederīgo un draugu.

Svinīgo brīdi ievadīja prāvesta E. Berga svētruna, kam pamatā bija apustuļa Pāvila vēstule filipiešiem 3. n. 20 un 21. p. Prāvests runāja par cilvēku dažādo nostāju pret mirušiem: vieni grib aizgājušos pēc iespējas ātri aizmirst; tie dzīvo tagadnei un nākotnei, pagātne viņiem neeksistē. Otri izjūt sakaru ar saviem aizgājušajiem draugiem un tuviniekiem: tie nes puķes uz viņu kapiem, ceļ viņiem pieminekļus un saglabā viņu garīgās un materiālās vērtības.

Kastītes iekšpusē svinā ierakstīts šāds teksts:

„No bēgļu nometnēm Vācijā pēc 2. pasaules kaŗa uz Lielbritaniju atbrauca apm. 12.000 latviešu. Kapi iekārtoti 1952. g. Pieminekļa pamats likts 1960. g. 17. jūlijā. Latvian Political Exiles left their country in 1944 because of Communist occupation." Seko pagatavošanas vietas apzīmējums un Krišjāņa Krūmiņa paraksts. Kastītes vāka iekšpusē iegravēti arī to vārdi, kas bija klāt pie kastītes aizlodēšanas. Svina apvalka virpusē lasāma tautas dziesma:

Gan es gāju, gan tecēju,
Ceļam gāla neredzēju;
Dievs pieņēma dvēseliti,
Zemes māte augumiņu.

Kastītē ievietots arī sevišķi sagatavots pergaments, kur īsumā ziņots par kapu izveidošanu un pieminekļa celšanu, kam seko sūtņa K. Zariņa paraksts, līdz ar Kapu komitejas priekšsēža prāvesta E. Berga, priekšs. vietnieku prāvestu A. Grāmatiņa un J. Savicka, kasiera N. Kaukiša, sekretāres K. Bergas un komitejas locekļu H. Zariņas, I. Reinhardes un A. Liepiņas parakstiem. Dokumentu vēl parakstījuši Miera draudzes priekšnieks P. Priedītis. LNPL priekšsēdis A. Abakuks, DVF Lielbritanijā valdes priekšsēdis L. Rumba, LBL priekšs. A. Jērums, LZS Lielbritanijas nodaļas priekšs. E. Zelmenis un ELJA's Anglijas nodaļas priekšsēde B. Ozoliņa.

Ja darbā neradīsies sarežģījumi, tad Anglijas latvieši varēs skatīt jauno pieminekli nākošajos kapu svētkos.

A. L.

PASTIPRINĀTA REPATRIĀCIJAS KUSTĪBA AUSTRĀLIJĀ

(mo) Preses ziņas no Austrālijas liecina, ka pēdējā laikā ievērojami pieaugusi pēckaŗa gados ieceļojušo repatriācijas kustība uz Padomju Savienību un satelītu valstīm.

Kā zināms, „Par atgriešanos dzimtenē" birojs Austrumberlīnē uzsācis plašu vervēšanas kampaņu jaunieceļotāju vidū, visādiem līdzekļiem mēģinot rast sekotājus dažiem vieglprātīgajiem vai neapmierinātajiem. Palielinātā aktivitāte radījusi uztraukumu jaunieceļotājos, jo atklājies, ka arī uz vietas dažādo tautību grupu iedzīvotājos ir radušies propagandisti.

Padomju sūtniecības 2. sekretārs Skarbovenko tikko paziņojis, ka kopš šī gada sākuma Padomju Savienībā no Austrālijas atgriezušās pavisam 45 ģimenes, kopā apm. 300 personas, to starpā latvieši, igauņi, lietuvieši un ukraiņi. Sūtniecībā esot vēl lielāks skaits iesniegto repatriācijas lūgumu.

Skarbovenko gan nav pateicis, cik no viņiem iecerēto ceļa mērķi tiešām sasnieguši.

TAUTIEŠI,

turpmāk naudu ir iespējams nosūtīt uz LATVIJU ar mūsu Sainīšu nodaļas starpniecību.

NAUDU pārsūtām ar gaisa pastu, un to saņem visātrākā laikā.

IZMAKSĀ par vienu dolaru 10 rubļu — pēc tūristu kursa.

DV SAINĪŠU NODAĻA,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

VILLIJS BRANTS BONNAS ‚ĒNU KABINETĀ'

VĀCIJAS KAĻEIDO

„Vācijos nākotne ir Villijā Brantā!" ir jau tagad Rietumvācijas sociāldemokratu sauklis nākošajām Bonnas parlamenta vēlēšanām, kas notiks 1961. gada rudenī, septembrī. Rietumberlīnes pilsētas lielvecākais vācu tautā sevišķi pēdējos gados kļuvis ļoti populārs. Ne tikai sociālisti, bet arī pilsonisko partiju atbalstītāji 47 gadi vecajā Brantā saskata spējīgu politiķi, tādu, kas tad, ja Adenauera partija vairs neuzvarētu, varētu sekmīgi turpināt pēdējā darbu.

Lai gan Villijs Brants pieder pie sociāldemokratu partijas, tacu viņa uzskati ārpolitikā un militārā laukā sedzas ar daudziem kristīgo demokratu programmas punktiem. Viņš šīs svarīgās problēmas saskata ar citādām acīm un tās izvērtē citādāk nekā Bundesrepublikas sociālisti. Villija Branta politiskā darbība noris komūnistu ielenktajā Berlīnē, un no tās vērojot politisko attīstību pasaulē, kas izskatās citādāka, nekā kad to vēro „vācu saimniecības brīnumā" izlutinātais koeksistenciālists.

Branta izraudzīšana sociāldemokratu „ēnu kabineta" kanclera amatam nav tikai vēlēšanu kampaņas triks. Viņa „kabinetam" padoti vēl 10 citi sociālistu „špices" viri, kā prof. Karlo Šmits, militāro lietu speciālists Erlers, sociālo jautājumu eksperti Daists un Šellenbergs, partijas eksplozīvais ideologs Herberts Vēners u. c. Ar šo viņu vārdu publicēšanu sociāldemokrati liek saprast, ka viņi 1961. gada vēlēšanām velti vislielāko uzmanību, jo viņi cer, no šīs sacensības iziet kā uzvarētāji.

Kas Rietumvācijā notiktu tad, ja sociāldemokrati tiešām uzvarētu un vai nu vieni vai koalicijā ar liberāļiem sastādītu jaunu valdību? Atbildot uz šo jautājumu, vispirms jāsaka, ka sociāldemokrati strikti dalītu ārpolitiku no iekšpolitikas. Ja iekšpolitiskā dzīvē var iedomāties zināmas reformas, tad ārpolitikas kurss paliktu pilnīgi nemainīgs. Gluži tāpat militārā laukā. To jau tagad pateikuši ne tikai sociāldemoklatu vadošie viri, bet citāda iespēja arī nemaz nav iedomājama. Arī sociālistu vadītā, Rietumvācija nevar iztikt bez Rietumu palīdzības un atbalsta. Tādi viri kā Brants to ļoti labi saprot, kāpēc viņa izraudzīšana par „nākamo kancleru" ir apstiprinājums tam, ka Bundesrepublikas ārpolitiskā un militārpolitiskā līnija netiks mainīta, arī sociālistiem pie valsts stūres esot.

Jau pieminētās reformas iekšpolitiskā plāksnē galvenokārt var notikt sociālās dzīves laukā. Nav nekāds noslēpums, ka kristīgo demokratu valdība sociāldemokratu problēmām pagātnē ne vienmēr veltījusi vajadzīgo uzmanību. Ka no šī „roba" kristgo demokratu politikā sociālisti var izspiest diezgan daudz ārā, arī tas Bundesrepublikā nav noslēpums. Tāpēc Adenauera valdība sociālā laukā pēdējos mēnešos atklātībā nākusi ar vienu otru jaunu un it progresīvu likumu.

PANKOVAS ZALDĀTI BĒG UZ RIETUMVĀCIJU

Cik uzticīgi ir t. s. „tautas policisti" un „tautas armijas zaldāti", to ļoti labi var secināt no nupat Rietumvācijā publicētajiem datiem, kas rāda, ka kopš „tautas policijas" un „tautas armijas" dibināšanas no Austrumvācijas uz Rietumvāciju pārbēguši 21.294 šo militāro vienību piederīgie. 1960. gada pirmajā pusē vien pārbēdzēju skaits ir 5.000 viru.

Ulbrichta kliķe labi saredz šo „sociālistisko kļūmi", bet nav vēl atradusi vajadzīgo metodi šīs kļūmes novēršanai. Militārās rindas arvien vairāk saplok, arvien drastiskāki līdzekļi jāizlieto, lai drupšanu „ieturētu robežās" un tā nepārvērstos strofā. Ar šīs „problēmas" tagad jānodarbojas Austrumvācijas aizsardzības ministram Štofam, kas nupat celts par galveno armijas trolieri". Viņa vietā Rietumvācijas aizsardzības ministru nāk mans. Štofam uzticvums nav necik patīkami, tomēr ir skaidrs: ja viņš veiks uzdevumu, viņa pos; bet Štofs ir rūtīnviku organizātors, kas dāms, ka terrors Austjūtami pastiprināsies, tā pieaugšanu pieaugskaits, un tā problēmu atrisināta, par spīti bravūrīgajiem bļāvieniem „disciplinēto Austrumta armiju".

POLITISKAS SLEIMĒĢINĀJUMI

Berlīnē — Sēnebā pagātnē notikušas slepkavības, kad krievu enriss Romanovskis ar līdzību gribēja apdzēkomūnistiskās emigrācijas „Zope" apgādāKārli Volfgangu Benovskis, kas bijis viņpe" uzticības virslaikā strādājis ar ko

Arī Berlīnē — notika kāds cits poskavības mēģinājums, nāmi jaundari ar inmu apslacijuši tās mkurā novietojusiešiskā „Doktora Truc mitēja." Abu slepkajumu kopsakaribu pētumvācu policija. —

Sie politiskie atenba boļševiku terrorašanai pret vāciešiem kajiem bēgļiem.

JAS NAUDA PAMATĀ

ous Anglijā

Latvijas sūtnis K. Zariņš devis ādas vākos iesietu Jauno Derību. Sūtņa kundze Henriete dāvinājusi savu personīgo latviešu katoļu lūgšanu un dziesmu grāmatu, kā arī miniatūru ozola koka pūra lādīti, Latvijā darinātu sudraba saktu ar dzintaru un Latvijas monētas.

Prāvests E. Bergs ieguldījis pieminekļa pamatā luterāņu lūgšanas grāmatu, lielo dziesmu grāmatu, Mārtiņa Lutera mazo katehismu un Baznīcas kalendāru. Prāvests A. Grāmatiņš dāvinājis savu personīgo latviešu pareizticīgās baznīcas lūgšanu grāmatu.

Pieminekļa pamatā ielikta arī Latvijas zeme: pa saujai balto Gaujas smilšu un svētītā zeme no Rīgas Meža kapiem. Pēdējā pievienāca Anglijā, kādai tautietei Notinghamā tieši no Rīgas. Savu rožu kroni, ko apm. pirms 30 gadiem Rīgas katedrālē līdz ar svētību no prelāta Vincenta Streļeviča, pieminekļa pamatā ielika Londonas latviete Vera Dapķe.

Kastītē ievietotas mūsu laikmeta liecības, kā arī simboliskas

matiņš, prāv. E. Bergs un māc. r. A. Jērumu (pa kr.).

piemiņas, ko dāvinājuši dažādo konfesiju latvieši Anglijā.

Kastītes iekšpusē svinā ierakstīts šāds teksts:

„No bēgļu nometnēm Vācijā pēc 2. pasaules kara uz Lielbritaniju atbrauca apm. 12.000 latviešu. Kapi iekārtoti 1952. g. Pieminekļa pamats likts 1960. g. 17. jūlijā. Latvian Political Exiles left their country in 1944 because of Communist occupation." Seko pagatavošanas vietas apzīmējums un Krišjāņa Krūmiņa paraksts. Kastītes vāka iekšpusē iegravēti arī to vārdi, kas ir bija klāt pie kastītes aizlodēšanas. Svina apvalka virpusē lasāms tautas dziesma:

Gan es gāju, gan tecēju,
Ceļam gala neredzēju;
Dievs pieņēma dvēseliti,
Zemes māte augumiņu.

Kastītē ievietots arī sevišķi sagatavots pergaments, kur īsumā ziņots par kapu izveidošanu un pieminekļa celšanu, kam seko sūtņa K. Zariņa paraksts, līdz ar Kapu komitejas priekšsēža prāvesta E. Berga, priekšs. vietnieku prāvestu A. Grāmatiņa un J. Savicka, kasiera N. Kaukiša, sekretāres K. Bergas un komitejas locekļu H. Zariņas, I. Reinhardes un A. Liepiņas parakstiem. Dokumentu vēl parakstījuši Miera draudzes priekšnieks P. Priedītis. LNPL priekšsēdis A. Abakuks, DVF Lielbritanijā valdes priekšsēdis L. Rumba, LBL priekšs. A. Jērums, LZS Lielbritanijas nodaļas priekšs. E. Zelmenis un ELJA's Anglijas nodaļas priekšsēde B. Ozoliņa.

Ja darbā neradīsies sarežģījumi, tad Anglijas latvieši varēs skatīt jauno pieminekli nākošajos kapu svētkos. A. L.

TAUTIEŠI,

turpmāk naudu ir iespējams nosūtīt uz LATVIJU ar mūsu Sainīšu nodaļas starpniecību.

NAUDU pārsūtām ar gaisa pastu, un to saņem visātrākā laikā.

IZMAKSĀ par vienu dolaru 10 rubļu — pēc tūristu kursa.

DV SAINĪŠU NODAĻA,

123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

VILLIJS BRANTS BONNAS SOCIĀLDEMOKRATU „ĒNU KABINETA' KANCLERS

VĀCIJAS KALEIDOSKOPS

„Vācijos nākotne ir Villijā žās" un tā nepārvērstos katastrofā. Ar šīs „problēmas studēšanu" tagad jānodarbojas bij. Austrumvācijas aizsardzības ministram Štofam, kas tagad iecelts par galveno armijas kontrolieri". Viņa vietā par aizsardzības ministru nāk kāds sens vācu komūnistu pagrīdnieks Hofmans. Štofam uzticētais uzdevums nev necik pateicīgs. Viens tomēr ir skaidrs: ja Štofs neveiks uzdevumu, viņa galva ritpos; bet Štofs ir rūtīnēts boļševiku organizātors, kāpēc sagaidāms, ka terrors Austrumvācijā jūtami pastiprināsies. Bet līdz ar tā pieaugšanu pieaugs arī bēgļu skaits, un tā problēma paliks neatrisināta, par spīti Ulbrichta bravūrīgajiem bļāvieniem par „disciplinēto Austrumvācijas tauta armiju".

POLITISKAS SLEPKAVIBAS MĒĢINĀJUMI

Berlinē — Sēnebergā nesenā pagātnē notika smags politiskas slepkavības mēģinājums, kad krievu emigrants Boriss Romanovskis ar alkoholu palīdzību gribēja apdullināt pretkomūnistiskās emigrantu organizācijas „Zope" apgādā vadītāju Kārli Volfgangu Beuteli. Romanovskis, kas bijis viens no „Zope" uzticības vīriem, tanī pašā laikā strādājis ar komūnistiem.

Arī Berlinē — Vilmnesdorfā notika kāds cits politiskas slepkavības mēģinājums, kad nezināmi laundari ar indīgu šķidrumu apslacījuši tās mājas durvis, kurā novietojusies pretboļševistiskā „Doktora Truchmovica komiteja." Abu slepkavību mēģinājumu kopsakarību pārbauda rietumvācu policija. —

Šie politiskie atentāti ir liecība boļševiku terrora pastiprināšanai pret vāciešiem un politiskajiem bēgļiem. Ar cilvēku kapīšanām un slepkavībām sarkanais briesmonis grib iebaidīt cilvēkus un likvidēt viņu brīvību, tos pakļaujot boļševistiskai verdzībai.

KOMŪNISTI IZSPIEGO ĶILES OSTU

Pad. Savienība pēdējā laikā jo sevišķu vērību veltī Ķiles, Ziemeļvācijā, ostai, kur ir Rietumvācijas flotes vienību atbalsta punkts. Padomju tirdzniecības kuģi „apbruņoti" daudziem spiegiem. Kuģi parasti noenkurojas Ziemeļu un Baltijas jūras kanāļa tuvumā, no kurienes iespējama laba kuģu kustības novērošana. Kuģi apbruņoti ar sevišķi daudzām speciālām antenām, kas domātas vācu flotes slepeno radara frekvenču mērīšanai un noteikšanai.

Iejaukties un darīt krieviem neiespējamu šo spiegošanu vācieši nav varējuši un nedara to vēl tagad, jo „starptautiskie kuģošanas likumi to noliedz". „Pret krievu spiegiem mums jābūt loti pieklājīgiem," ironiski piemetina vācu prese.

ŅIKITAS SAPNIS

„Die Pommersche Zeitung - Pommern Brief" raksta: „Vācietis savas valsts himnas pirmo un otro pantu neiedrošinās dziedāt, citādi var gadīties, ka ārzemēs to pārprot un mums piedēvē imperiālistiskas tieksmes („Deutschland, Deutschland, über alles . . ." Ref.)

Bet no kā rietumvācu pilsonis baiīgi izvairās, to Padomijas „valstsvīrs" Ņikita Chruščevs izbļauj skaļi un spēcīgi. Kapruna spēkstacijas, Austrijā, apskates laikā viņš pavisam atklāti un brīvi pateica: „Vēlētos redzēt, ka vēl manas dzīves laikā sarkanais karogs plīvo pār visu pasauli. Tad progresīvā vara varētu triumfēt."

Šie vārdi ir imperiālisma tīrkultūras apliecinājums. Pasaule tomēr šos vārdus uzņēma bez uztraukuma. Tie aizgāja garām gandrīz nedzirdēti. Bet Chruščevs kādreiz teica arī šā: „Mēs karātavu virvi vīt atļausim kapitālistiem pašiem." Vienaldzība varētu palīdzēt Chruščevam šos draudus īstenot."

— Nopietns vācu laikraksta brīdinājums. Neiesnausties, lai pēkšņi mēs mugurā nesajustu boļševiku dunci. Vai mēs šo brīdinājumu vienmēr pareizi saklausām?

PIECDESMIT ASV PILSĒTAS PIEMIN APSPIESTĀS TAUTAS

Apspiesto tautu nedēļa nu beigusies. Izrādas, ka šogad tā atzīmēta 50 pilsētās ASV. Čikāgā, kur Apspiesto tautu nedēļas komiteja bija sevišķi rosīga, bija jūtami labi panākumi. To ievadīja lietuviešu gadskārtējā sanāksme Markettes parkā, kuras galvenais runātājs sen. Trūstons B. Mortons, republikāņu partijas nacionālais priekšsēdis, uzsvēra, ka ienaidniekam jāzina, ka ASV ir gatavas cīnīties par mieru pasaulē, jo novērots, ka kari palaikam izceļas ienaidniekam pārāk zemu novērtējot pretinieka spēkus. Viņš arī apsolīja, ka ASV, vismaz republikāņu vadībā, nekad neatzīs okupācijas varu apspiestajās zemēs un izteica ceribu, ka tās kļūs brīvas.

Laikrakstā Chicago Sun-Times parādījās ievadraksts par Apspiesto tautu nedēļu, tāpat arī citos Čikāgas laikrakstos — te vienā, te otrā — visu nedēļu parādījās pa attēlam, pa rakstam.

Dažas radio un TV programmas šai nedēļā veltīja speciālu uzmanību ļaudīm no zemēm aiz dzelzs aizkara, piem., „Phil Lind Show" katru dienu intervēja vienu apspiesto tautu piederīgo. Arī plaši pazistamo „Lee Vogel" programmu 2 vakarus aizņēma apspiesto tautu problēmas: otrdienas vakarā intervēja Dr. L. Dobrianski, Apspiesto tautu nedēļas pr-sēdi ASV. Viņš paskaidroja, ka šis nedēļas atzīmēšana nav tukša sentimentālitāte, bet gan nopietns diplomātisks gājiens. Apspiestās tautas stratēģiski loti svarīgas ASV ārpolitikai, jo ar savu neapslāpējamo tiekšanos pēc brīvības un nesalaužamo pretestības garu neļauj Padomijai uzsākt „karsto" karu un beigu beigās palīdzēs brīvai pasaulei uzvarēt arī „auksto" karu. Šai zīņā apspiestās tautas ir daudz vērtīgāks ierocis nekā visi sputņiki un raķetes kopā. Dr. Dobrianskis mudināja amerikāņus veltīt vairāk uzmanības šim tautām un viņu vēsturei, lai tās varētu labāk saprast. Viņa ierosinājums ir izveidot ASV Kongresā īpašu apspiesto tautu komiteju, kā arī radīt augstākas pakāpes iestādi, kas nodarbotos ar apspiesto tautu pašnoteikšanās jautājumiem.

Piektdien šai pašā programmā intervēja kādu Ziemeļkorejas bēgli un Dr. S. Draskoviču, dienvidslavu grāmatas „Tito — Maskavas Trojas zirgs" autoru, kas izteica lielu neapmierinātību par ASV palīdzību Dienvidslavijai un Tito, ar faktiem pierādīdams, ka viņa zemē valda tāds pats terrors kā citās komūnistu apspiestajās zemēs.

Bez tam Apspiesto tautu nedēļas vārds atskanēja vēl citās radio un TV programmās. Bez iepriekš aprakstītās intervijas Normana Rossa TV programmā, prāv. N. Trepša runāja arī ceturtdien Sig Sakovica radio programmā. Pat tādā ārpus politikas stāvošā uzvedumā kā „Polka Party", tās pieteicējs atrada brīdi starp pirbinošu polu deju un bungu solo, lai pateiktu dažus nopietnus vārdus par tiem 800 miljoņiem apspiesto, kas atrodas aiz dzelzs aizkara, un noliekt galvu klusuma brīdim.

Arī filma „Mana Latvija" šai nedēļā ceļoja no baznīcas uz baznīcu T. Zierina pavadībā un rādīja šejieniešiem komūnisma īsto seju. Ar šīs filmas palīdzību viņš pat savervējis jaunus pretkomūnistu kadrus kristīgo jauniešu vidū.

★

Apspiesto tautu nedēļas galvenais sarīkojums notika sestdien, 23. jūlijā, Granta parkā. Tas iesākās 19 apspiesto tautu pārstāvjiem tautas tērpos ar karogiem uznākot sanāksmes laukumā. Latviešiem bija 4 karogi un skaisti tautas tērpi, un, salīdzinot ar citām grupām, arī pietiekami daudz cilvēku. Bet zinot, ka Čikāgā ir apm. 5000 latviešu, gribējās jautāt, vai tiešām tik vien vairs to „trako", kas vēl pēc 20 gadiem turpina domāt par savu dzimteni? — Pie tam tie, kas šīs rindas atstājuši, darījuši to pavisam nelaikā: bēgļi no komūnistu apspiestām zemēm parasti „nāk modē", un viņus sāk pat uzklausīt!

Pēc māc. Dr. Viljamsa ievadlūgšanas un ukraiņu orķestra nospēlēta koraļa sapulci atklāja Apspiesto tautu nedēļas Čikāgas komitejas pr-dis Henrijs Regnerijs, nododams tālāko programmas vadību ASV Kongresa pārstāvim R. Pučinskim, kas pazīstams kā stingrs apspiesto tautu aizstāvis. Viņš savā ievadrunā atzīmēja, ka Apspiesto tautu nedēļa ļoti svarīga komūnistu pusē, jo nekas (atskaitot U-2 incidentu) nav sakaitinājis Chruščevu tā, kā šīs nedēļas pasludināšana.

Nākamais runātājs — lietuvietis Vitauts S. Vārdis, politisko zinātņu profesors no Viskonsinas universitātes, uzsvēra, ka jāziedo visi kopīgie spēki tikai vienam mērķim: apspiesto tautu atbrīvošanai.

Lai to panāktu, prof. Vārdis ieteica rīkoties pēc 4 punktiem: **1) turēsimies vienoti, 2) pārliecināsim brīvās pasaules ļaudis, ka apspiestie jāatbrīvo, 3) lūgsim valdības, lai tās piedalās cīņā par ļaužu prātiem (to līdz šim darījuši tikai komūnistu puse), 4) panāksim Amerikas Balss programmas pārveidošanu, lai tā efektīvāk varētu apkarot komūnistu propagandu.**

Apspiesto tautu draugs un Katinas briesmu darbu izmeklētājs — Carlzs Kerstens savā runā pieskārās interesantajam punktam par „padomju tautu". Protams, ka šādas tautas nav un nekad nebūs, jo tautas ir Dieva radītas, katra ar savu raksturu, savu kultūru, un taisni tāpēc tās ir cildenas un skaistas. Tāpēc arī pastāv iespēja komūnismu izravēt no zemes virsas, pat bez kara, jo tā nav ideja, kas kaut kur būtu iesakņojusies, kā tautas sakņojas Dievā. Viņš arī izteica domu, ka vajadzētu aizliegt iefiltrēt brīvās pasaules zemēs sabotierus un padomju aģentus, jo taisni ar šādu nodevēju palīdzību komūnisti pēdējā laikā tikuši pie varas vairākās vietās.

Arī sen. R. Hruska savā runā uzsvēra, ka nav zemes, kur komūnisms balstītos uz iedzīvotāju brīvprātīgu piesliešanos, tāpat ka to, ka Padomija tagad ir vienīgā koloniālisma uzturētāja pasaulē.

Par „U-2" 400 ceļojumiem pāri Pad. Savienībai, sen. Hruskam bija tikai viena doma, ko piebilst: — Kāpēc tādu U2 lidmašinu nav vairāk? —

Pēdējais runātājs bija katoļu priesteris Leonards Brauns, kas 12 gadus nodzīvojis kā vienīgais amerikāņu garīdznieks Maskavā. Šai laikā viņš piecreiz ticis apcaigts, 2 reiz mēģināts nogalināt „autoklizmās", reiz pat nepatiesi apsūdzēts u.t.t. Viņa baznīca atradusies pretim Berijas galvenai mītnei, kur viņš redzējis piebraucam daudz „melno Bertu" un ievedam laudis, bet neviens nekad ārā nav nācis. Viņa runa bija pilna sarkasma par padomju „miera ilgām", varoņīgo tieksmi „atbrīvot" un par viņu plaši izslavēto „plāna un grafikas" sistēmu. Īsi sakot, viņš dzīvi Padomijā nosauca par elli zemes virsū.

Pr. Brauns nesa mums sveicienus no mūsu tēviem, viriem un brāļiem, kuru kaulus viņš redzējis balojam jaunizrakto kanālu malās. Pēc viņa domām ar Maskavu nevar būt nekādas sadarbības, un tikpat labi no turienes var atsaukt arī brīvās preses pārstāvjus, jo viss, ko viņi no turienes drīkst izsūtīt, ir oficiālo padomju avīžu tulkojumi, tātad: melus un propagandu, ko šai pusē uzņem par patiesību. Viņš teica, ka krieviem nav bail ne no amerikāņu ieročiem, ne no viņu industriālās varas, bet viņiem ir gan bail no tā, ka Rietumos dabūs zināt patiesību. Un tāpēc mums ir jārunā, jāattēlo Padomijas istā dzīve un jāatmodina apatijā iestigusī brīvā pasaule.

Sapulces beigās klātesošie pieņēma rezolūciju, kurā pateicās valdībai par Apspiesto tautu nedēļas izsludināšanu, rikotājiem par veikto darbu un apsolīja šo nedēļu atzīmēt katru gadu, līdz to varēs saukt par brīvo tautu nedēļu.

Apsveikuma telegrammu šai gadījumā bija atsūtījis republikāņu kandidāts ASV prezidenta amatam — R. Niksons, un to nolasīja demokrats R. Pučinskis, tā pierādīdams šīs sapulces bezpartejiskumu.

Sapulce noslēdzās ar rabīna Foksa beigu lūgšanu.

Starp prof. Varda un Č. Kerstena runām uzstājās apvienotais apspiesto tautu koris dir. prof. M. Fedoriva vadībā, ar apspiesto tautu himnu, ko komponējis ungāru mūzikis Dr. Fr. Nagi, bet vārdus devis pr. N. Trepša.

Pēc laikraksta „The Chicago Tribune" vērtējuma, šo sarīkojumu apmeklējuši apm. 15.000 cilvēku. D. V.

BRĪVĪBU NE TIKAI KONGO, BET ARĪ AUSTRUMEIROPAI UN ĀZIJAI.

Apspiesto tautu nedēļas sarīkojums Ņujorkā.

Savienotās Valstis jūlija trešajā nedēļā jau otru gadu atcerējās Padomju Savienības apspiestās tautas. Pamatojoties uz pag. gadā pieņemto likumu par Apspiesto tautu nedēļu, ASV prezidents D. Eizenhauers 18. jūlijā izsludināja Apspiesto tautu nedēļu, kuru ievadīja apspiestajām tautām veltīti dievkalpojumi dažādu konfesiju dievnamos. Šais dievkalpojumos bija speciāli sagatavotas svētrunas, kuŗās dievlūdzējiem atgādināja apspiesto tautu likteni un briesmas, kas pasaulei draud no bezdievīgā komūnisma.

Apspiesto tautu nedēļas atzīmēšanai bija izveidota Nacionālā komiteja, kuŗā ietilpa 14 ASV senātori, 70 Tautas vietnieku nama locekļi, daudzi ievērojami ASV politiķi un organizāciju vadītāji. Latviešus tajā pārstāvēja ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš. Atsevišķās AS valstīs savukārt tika izveidotas vietējās rīcības komitejas, kas organizēja sanāksmes, dievkalpojumus, demonstrācijas, filmu izrādes, radio un televizijas raidījumus, izdalīja pretkomūnistisku literatūru.

Ņujorkā 17. jūlijā pēc dievkalpojumiem St. Džona un St. Patrika katedrālē, kur piedalījās arī kardinālis Spelmans, sekoja Apspiesto tautu karogu svinīga pacelšana, runas un manifests iepretim Apvienoto Nāciju mītnei. Sarīkojums pulcināja ap 300 cilvēku, to starpā ap 40 latviešu.

24. jūlijā Manhatenas Center lielajā viesnīcas zālē, kur vietas vairākiem tūkstošiem, notika plaša sanāksme. Tajā piedalījās ap 600 dalībnieku (no tiem ap 25 latviešu). Sakarā ar ASV politisko partiju konferencēm 17. jūlijā un 24. jūlijā, sarīkojumā galvenie runātāji nevarēja ierasties. 17. jūlija karogu demonstrācijā republikāņu senātora Kitinga runu nolasīja demokratu pārstāvis Chr. Emmets, bet 24. jūlijā sanāksmē ASV arodorganizāciju vadītāju Miniju aizstāja šīs organizācijas ārlietu vadītājs J. Lovestone. Viņa 10 minūšu garā runā bija daudz spēcīgu teicienu un epitetu despotu despotam Chruščevam; tie klausītājos vairākkārt izraisīja spēcīgus aplausus. Savā runā enerģiskais pretkomūnisma cīnītājs aplieciņāja: **Kamēr pasaulē pastāvēs padomju verdzība, tikmēr nebūs drošības arī ASV. Nepietiek ar cīņu par Kongo valsts brīvību, bet ir jācīnās arī par Austrumeiropas un Āzijas tautu brīvību.**

Mums ir daudz problēmu, bet vislielākā problēma ir verdzināto tautu brīvība. Šīs problēmas atrisināšanā jāsaslēdzas visiem. Mums visiem ir kopīga brīvības milestba un naids pret tirānniju, vienalga, vai tā brūna vai sarkana," AFL—CIO (ASV arodorganizācija), kuŗu pārstāv runātājs, bija pirmā, kas vērsa darba spēka jautājumu pacēla Apvienotajās Nācijās. Mūsu cīņa pret komūnismu nepazīst piekāpību. Piekāpties kaut vienā jautājumā nozīmē to pašu, kā kad kobru iekārdina ar vienu kumosu, tāpēc te var būt tikai viens mērķis: pasaules atbrīvošana no despotisma un tirannijas, kas valda Padomju Savienībā. Cara verdzība nobāl pret verdzību, kāda ir Padomijā. Tās nav tikai viņa kā arodorganizācijas pārstāvja, bet visas amerikāņu tautas domas.

Sanāksmes dalībniekus telegrafiski sveica ASV viceprezidents Niksons, apliecinot savas simpatijas cīņā par brīvību, kuŗā viņš solidārizējās ar ASV prezidenta D. Eizenhauera deklarāciju: kamēr viņš būs ASV prezidents, tikmēr nerimsies cīņa par apspiesto tautu brīvību.

Sarīkojuma lielāko daļu aizņēma apspiesto tautu piederīgo mākslinieciskie priekšnesumi. Tajos piedalījās ukraiņi ar dziesmām un dejām, tatāri ar dejām, latviešu soprāns Skaidrīte Prince dziedāja A. Jurjana „Lūgšanu", J. Žilinska „Karogu" un tautas dziesmu „Riga dimd". Tas izsauca dalībnieku ilgus aplausus. Donas kazāki sniedza akrobatiskas dunču un zobenu dejas, baltkrievi reprezentējās ar tautas dejām un dziesmām, ungāru pēcrevolūcijas bēgļi dziņi M. un D. Domjam, Julliard skolas audzēkņi, atskaņoja 2 vijoles gabalus, bet dejotāji sniedza 16 g. s. ungāru zemnieku tautas dejas. Atsaucību guva slovaku baritons G. Janušs ar daudzām patriotiskām dziesmām. Latviešu pianistei Alisei Dzirkalei - Cennei bija jāpavada ne tikai latviešu, bet arī bulgāru un slovaku solisti.

Sanāksmes nobeigumā sanāksmes dalībnieki pieņēma nosūtīšanai ASV Senātam Alberta Kalmes izstrādāto rezolūciju. Rezolūcijā prasīta saskaņota cīņa pret komūnismu, atturēšanās no jebkādiem tirdznieciskiem darijumiem ar Padomju Savienību un Ķīnu, kā arī atbalsts apspiesto tautu brīvības cīnītājiem.

Sanāksmi organizēja un vadīja enerģiskais amerikānis Justin McAtrhy, kuŗa sirsnība un attaujtigie komentāri klātesošajos guva lielu atsaucību.

KRIEVI GATAVOJAS AMERIKĀŅU LIDOTĀJA TIESĀŠANAI

SAV. VALSTŪ DIPLOMĀTISKĀS APRINDAS MASKAVĀ PAREĢO, KA NOGĀZTĀS U-2 LIDMAŠĪNAS LIDOTĀJS FRANSS PAUERS TIKŠOT CAURI AR TRIM GADIEM CIETUMĀ.

Vašingtonā. Padomju Savienības valdība ziņo, ka lidotāja F. Pauersa tiesas prāva sāksies šī gada 17. augustā. Pauersa vadīto lidmašīnu, kā zināms, krievi nogāza 1. maijā Sverdlauskas tuvumā. Pauersu tiesās par spiegošanu pret Padomju Savienību. Spiegošanas gadījumos minimālais sods ir septiņi gadi cietumā; maksimālais ir nāves sods. Lidotāju tiesās Padomju Savienības augstākā tiesa, kur bez tiesnešiem par viņa likteni spriedīs arī vēl divi „tautas priekšsēdētāji. Tiesas sēde būšot atklāta. Un tā kā tā būs Pad. Savienības augstākā tiesa, tās lēmums nav pārsūdzams.

Lai gan pēc Padomju Savienības likumiem Pauersam jārēķinās ar vismaz septiņiem gadiem cietumā līdz pat nāves sodam, amerikāņu diplomātiskie pārstāvji Maskavā parego, ka lidotājs tiks cauri vieglāk, saņemot ap 3 gadu ilgu cietumsodu. Diemžēl, nav zināms, kas ir šāda optimistiska paredojuma pamatā.

Lidotāja Pauersa prāva, kas sākot ar 17. augustu būs visas pasaules uzmanības centrā, gluži automatiski liek atskatīties uz atklātībā zināmiem Padomju Savienības pārkāpumiem pret cilvēktām valstīm. Un šeit statistika ir visai iespaidīga. Un kā lai tā tāda nebūtu, ja padomju spiegu armijā ir 75.000 personu, kas operē, uzpērkot informāciju un organizējot spiegu tīklus visā pasaulē.

Runājot Apvienotajās Nācijās, Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko vēl tikai nesenā pagātnē uzsvēra, ka spiegošana no gaisa ir nepieciešama tikai tām valstīm, kas gatavojas agresijai. Te daži Gromiko neminēti piemēri: Kad no Ķiles kanāļa izzvejoja tur avarējušo lidotāju Broigertu, noskaidrojās, ka pēdējais ilgu laiku spiegojis Pad. Savienības labā, no gaisa fotografējot Rietumvācijas ostas, sabiedroto militārās apgādes centrus, apmācību nometnes, lidlaukus un Ziemeļatlantijas organizācijas bruņoto spēku manevrus. — Pirms apcietināšanas Sav. Valstīs krievu pulkvedis Pivņevs jau bija paguvis uzpirkt un nogādāt Maskavā lielāku skaitu no gaisa izdaritu uzņēmumu virs Vašingtonas. Apcietināšanas brīdī padomju spiegs nolīga darījumu par līdzīgu uzņēmumu serijām arī no Ņujorkas un Čikāgas. — Sīka gaisa fotografijas informācija Padomju Savienībai ir arī par Dāniju un Zviedriju, par amerikāņu aviācijas bazēm Marokā; tikai pavisam nesen atklāja, ka komūnisti mēģinājuši fotografēt arī amerikāņu bazes Spānijā. Nav jāaizmirst, ka šeit minēti vienīgi spiegošanas gadījumi, kuŗus sabiedrotie atklājuši vispārējai zināšanai; šeit minēti vienīgi gadījumi par padomju spiegošanu no gaisa; vienīgi gadījumi, kur vainīgie notverti.

Pieskaņoties vispārējai Padomju Savienības spiegošanas statistikai, jāsaduŗas ar gluži neticamiem skaitļiem. Atsevišķu incidentu uzskaitīšana jau ir kļuvusi par gandrīz praktisku neiespējamību. **Kopš 2. pasaules kara beigām no Sav. Valstīm vien par spiegošanu izraidīti 35 padomju diplomāti.** Federālā izmeklēšanas biroja vadītājs Hūvers paskaidro, ka vismaz 70—80 procentu no visiem padomju sūtniecības un dažādu misiju un delegāciju pārstāvjiem Sav. Valstīs atrodas Maskavas spiegu dienestā. Tikai trīs dienas pirms Chruščevs torpedēja valdību galvu konferenci Parīzē, Bonnas valdība paziņoja, ka pēdējo deviņu gadu laikā Rietumvācijā notverti 18.000 komūnistu aģentu. 1960. gada pirmā ceturksnī arestēti un spiegošanā atzinušies 558 komūnistu aģentu.

Neieskaitot Sav. Valstis, pēdējo 8 gadu laikā Rietumu blokā un brīvās neitrālās valstīs spiegošanā piekerti 157 komūnistu diplomāti, kas visi izraidīti atpakaļ aiz dzelzs priekškara.

Pauersa personā Padomju Savienībai tagad radusies izdevība atspēlēties par visām savām diplomātiskās spiegošanas neveiksmēm. Bet, kā jau minēts, Maskavā dzīvojošie amerikāņi domā, ka krievi to nedarīs. Arī Sav. Valstis, zem visas komūnistu spiegu lavīnas, drastiskus soļus spēra tikai vienā gadījumā, piespiežot nāves sodus atomspiegiem Etelei un Džulijam Rozenbergiem. Parasti, ārpus diplomātiskās imūnitātes pietvertie spiegi tiek cauri vienīgi ar cietumsodiem. Tā, varbūt, tad arī ir amerikāņu cerība Maskavā, ka krievi Pauersu netiesās bargāk kā amerikāņi tiesā komūnistu spiegus Sav. Valstīs.

Ģeologi dodas uz Eiropu

Dānijas galvaspilsētā Kopenhāgenā no 14.—24. augustam notiks starptautiskais ģeologu kongress, kuŗā no Kanadas vien piedalīsies kādi 100 ģeologu. Kādiem desmitiem no viņiem valdība samaksā ceļu uz Dāniju un atpakaļ. To vidū ir arī mūsu tautietis, Rietumontario universitātes profesors A. Dreimanis, kas kongresā lasīs 2 referātus. Viņš 28. jūlijā jau izlidoja uz Eiropu kopā ar savu vecāko meitu Māru, kas šai pavasarī beidza 13. klasi vidusskolā un konservatoriju klavieru spēlē. Pēc kongresa līdz mācību sākumam universitātē viņi apceļos Eiropu. Ps.

Jauna veida laupīšana Kanadā

Līdz šim Kanadā maz tika dzirdēts, ka aplaupa pasta vagonus vai transportmašīnas. Tomēr pagājušajā nedēļā Ontario provincē bija 2 gadījumi, kur aplaupītas pasta transportmašīnas. Laupītāji bija cerējuši tikt pie naudas, reālizējot galvenokārt bērnu pabalstu čekus, ko maksā Kanadas valdība. Cik konstatēts, tad vienā no aplaupītajām mašīnām šādi čeki bijuši pāri par $40.000,- vērtībā. Uz šo čeku reālizēšanu bandītiem nav ko cerēt, jo valdība tos anullēs un izsūtīs jaunus.

JA ŠŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMATNĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.

Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

NĀSERS NIKNS UZ PERSIJU

Apvienotās arabu republikas prezidentam Naseram uznākuši dusmu uzplūdi pret Persiju. Kaut ru valsti, kas atzīst vai mēģina palīdzēt Izraēlai, Nasers automatiski ieskata par savu ienaidnieku. Persijas „grēks": pēdējā atzinusi Izraēlu. Nasers nekavējoties atsaucis savu sūtni uz Kairo — sīkākai informācijai par notikušo. Diplomātisko attiekšmju pārtraukšanu tas vēl nenozīmē, bet savu neapmierinātību Nasers Persijai ir parādījis.

CEĻA VĀRDI

Vislielākais launums, kāds vien var cilvēku piemeklēt, ir spēja domāt.

★

Nav iespējams novilkt ciešas robežas starp derīgām, lietišķām un nelietišķām pavēlēm, ar kuŗām varas valkātāji mētājas savai patikai un jokam.

★

„Tautas daba nemainījās. Vienalga, vai zem divgalvainā ērgļa, sarkanās zvaigznes, vai kāšu krusta; tās rīkojās pēc klasiskajiem oktobŗa revolūcijas paraugiem.

Anšlavs Eglītis

DĀVANĀM

- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENA.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

PADZĒRIENI KARSTĀ LAIKĀ

CITRONU EKSTRAKTS LIMONĀDEI

Nem 12 citronu un izspiež sulu. Izkāš caur sietiņu un savāra ar 1 mārc. cukura. Jāvāra apm. 15 minūšu, pie kam laiku pa laikam noputo. Kad maisījums atdzisis, to iepilda pudelē, aizkorķē, aizlako un uzglabā līdz lietošanai.

Citronu ekstraktu var pagatavot arī šā: Ņem gabaliņu cukura un noberž ar to citronu mizu, ko tad savāra sīrupā ar 1 mārc. cukura un 1 kv. ūdens. Sīrupu izkāš caur sietiņu, pielej izspiesto citronu sulu, labi sajauc un iepilda pudelēs. Tālāk rikojas, kā iepriekš minēts.

Iegūtais ekstrakts ir tādā stiprumā, kā limonādes gatavošanai uz 1 glāzi ūdens ņem 12 tējkar. ekstrakta.

VANIĻAS EKSTRAKTS

Pus kv. pudelē ar spirtu ieliek 3 pākstītes vanilas, kas iepriekš gareniski sagrieztas smalkās strēmelēs. Tad pudeli aizkorķē, noliek saulē vai siltā vietā, ik dienas tā krietni jāsaskalo. Pēc viena mēneša šķidrumu nofiltrē un iepilda mazās pudelītēs lietošanai.

Esenci lieto svaigas vanilas vietā pie krēma, dažādiem cepumiem u. t. t. Šim nolūkam lieto tikai dažus pilienus.

KAFIJAS EKSTRAKTS

Ņem tikko svaigi dedzinātas labas Moka kafijas pupiņas, samaļ un sajauc ar ½ kv. auksta ūdens. Tad trauku apsedz un noliek uz 24 stundām nostāvēties. Pēc tam nofiltrē. Savāra ar 1 mārc. graudu cukura, atdzesē un iepilda mazās pudelītēs. Iegūto ekstraktu var ņemt uz vienas tases verdoša ūdens 1 tējkaroti, tā dabū garšīgu kafiju.

TĒJAS EKSTRAKTS

Ņem ¼ mārc. labas tējas un pārlej ar ½ kv. verdoša ūdens. Tad trauku apsedz un noliek uz vienu stundu siltā vietā. Pēc tam tēju nokāš un samaisa ar cukura sīrupu. Sīrupu pagatavo no ½ kv. ūdens un 2½ mārc. cukura un vēlreiz visu uzvāra. Tad ekstraktu iepilda lietošanai mazās pudelītēs, kas cieši aizkorķējamas un aizlakojamas.

Lai dabūtu labu gatavu tēju, uz vienu tasi verdoša ūdens pielej 1 tējkar. ekstrakta.

Vasarā ekstraktu var arī izlietot aukstam dzērienam. Vienai tējas glāzei pielej 1½ tējkar. ekstrakta un mazliet citrona sulas.

APELSĪNU EKSTRAKTS

6 apelsīnus noloba un rūpīgi izgriež visu baltumu, lai paliktu vienīgi dzeltenā virskārta. Tad piebēr ½ mārc. cukura, 25 gr. vīnakmens un pārlej ar 1 kv. verdoša ūdens. Kad šķidrums atdzisis, to iepilda pudelītēs, labi aizkorķē un aizlako. Pēc nedēļas ekstrakts ir lietojams.

Ekstraktu izlieto limonādēm. Uz vienu glāzi ūdens ņem 1-2 tējkar. ekstrakta.

Esenci var pagatavot arī šādā veidā: Izlobītās apelsīnu mizas sabāž pudelē ar spirtu katrreiz, kad mizo, pievieno par jaunu. Pudele labi aizkorķējama. Kad spirts ieguvis tumši dzeltenu krāsu, tad ekstrakts ir gatavs. Šādā kārtā var izlietot saimniecībā atlikušās aplesīnu mizas.

Esenci izlieto, lai uzlabotu ēdienu garšu, tāpat arī limoiādēm.

MANDEĻU PIENA EKSTRAKTS

1 mārc. saldo mandeļu noloba, izmaļ caur mandeļu dzirnaviņām vai arī smalki sagrūž piestiņā. 2 mārc. cukura savāra ar 1 kv. ūdens sīrupā, tad piebēr mandeles un, pastāvīgi maisot, lauj dažas reizes uzvirt. Šķidrumu, vēl siltu, izspiež caur tīru linu drānu un iepilda mazās pudelītēs. Uzglabā sausā un vēsā vietā. Mandeļpiena pagatavošanai uz vienu glāzi ūdens ņem 2 tējkar. ekstrakta. Mandeļu atliekas var izmantot saldiem ēdieniem. Tā kā uzreiz tāds daudzums nav izmantojams, tad var sakaltēt krāsni un uzglabāt slēgtā traukā.

PUNŠA EKSTRAKTS

Vienu mārciņu graudu cukura savāra sīrupā ar ¼ kv. ūdens. Tad izspiež 5 citronu sulu un izkāstu pielej sīrupam. Garšas pēc var vēl pielikt 2-3 citronu dzelteno mizu, kas iepriekš smalki saberžama ar cukura graudiņu. Kad sīrups atdzisis, tam pielej vienu pudeli ruma un izkāš caur lina drānu. Pēc tam iepilda mazās pudelītēs, aizkorķē un aizlako.

Esenci lieto kā piedevu punšiem un bolei.

MAIJA DZĒRIENU EKSTRAKTS

Lielā pudelē ielej ½ kv. spirta un ieliek ¼ mārc. svaigu valdmeisteru (miezīķus). Pudeli noliek saulē vai mērenā siltumā. Pēc 6 dienām spirtu nokāš un iepilda mazās pudelītēs. Aizkorķē un aizlako, uzglabā vēsā un sausā vietā.

Šo smaržīgo ekstraktu izlieto bolei. Ņem vienu pudeli baltvīna un pieliek 1-2 tējkarotes esences.

ANGLIJĀ

lūdzam mūsu abonentus abonešanas maksas kārtot

D.V.F. GRĀMATNĪCĀ, 72 QUEENSBOROUGH TERRACE, LONDON, W. 2.

Tel. BAYswater 1652.

Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

„MĒS — BRĪVIE UN LAIMĪGIE . . .”

Lai pasargātu Padomju Savienības iedzīvotājus no dažādām grūtībām, nepatikšanām, rūpēm un raizēm, ar kādām kapitālistu zemēs jāsaduras automašīnu īpašniekiem, Chruščevs jau pirms ilgāka laika nosprieda, ka viņa valsts uzupurēsies pilsoņu labā, uzņemoties visas nastas, kas saistītas ar automašīnām privātīpašumā. Tādu nebūs. Ja laimīgam padomju pilsonim kādreiz ieskrien galvā doma, ka viņš gribētu aplaist kādu likumiņu, viņam atliek vienīgi aizstaigāt līdz tuvākam automašīnu īres punktam, kur viņu gaidīs laipna apkalpošana un lielum lielā izvēle. Viens „tuvākais” punkts, starp citu, jau Maskavā darbojas.

„Pravda” sniedz izsmeļošu informāciju par šīs darbības norisi. Pilsonis atnāk uz automašīnu īres punktu un, godīgs būdams, nostājas gaidītāju rindas pašā galā un gaida, gaida, un gaida.

Beidzot pienāk viņa kārta (Pravda nemin, vai tas notiek jau tai pašā dienā). Sākas laipnā apkalpošana: pilsonim noprasa braukšanas atļauju, divas fotografijas (ar pašā attēlu) un darba devēja galvojumu, ka viņš labs un uzticams cilvēks. Amatpersonām par lielu nepatiku viens otrs manīgākais ar visu to jau ir apgādājies, un pilsonis jau skatās uz savu ilgu piepildījumu. Tai brīdī laipnā amatpersona pasniedz jautājumu sarakstu, kas pilsonim jāaizpilda, sniedzot informāciju par piederību vai nepiederību pie partijas un nodarbošanos. Arī tas beidzot ir paveikts, un pilsonis jau domās glāsta stūres ratu . . . Saņņi pārtrauc laipnā amatpersona, pasniedzot pilsonim kādu karti, kurai, pirms mašīnas nopērkšanas, nepieciešams īrētāja darba devēja paraksts. Kad, jau mazliet drūmāks un gudrāks, pilsonis aizsteles atgriežas, pa otram lāgam atnesot prasīto parakstu, visi šķēršļi liekas būt pārvarēti. Atskaitot tikai vienu formalitāti, paskaidro laipnā amatpersona: jāiztur braukšanas pārbaudījums, ko bez kavēšanās varēs izdarīt dažu nākamo dienu laikā.

Kas par izbraukšanos — un pie tam vēl par to visu gādā valsts! Pašam raižu nekādu . . .

MŪŽĪGĀ MIERĀ AIZGĀJIS

MĀRTIŅŠ KARLSONS

bijušais Rīgas pilsētas domnieks un Rīgas pilsētas Uzņēmumu valdes direktors Dzimis Rīgā 1875. gada 7. janvārī, miris 1960. gada 5. jūlijā. Guldīts zemes klēpī 1960. gada 9. jūlijā Rīgā, Latvijā.

Par viņu sēro

MEITAS, ZNOTI, MAZMEITAS un MAZMAZBĒRNI.

VĀCU ĢENERĀLITĀTES BOJĀ EJA

HITLERS ZAUDĒ SAVU ĢENERĀĻU CIEŅU

ĢENERĀLPULKVEDIS BRĪVKUNGS FON FRIČS

V

UN TAGAD HITLERS STĀSTA TĀLĀK

1936. gadā Himlers un Gērings nolikuši viņam priekšā akti ar ļoti smagiem morāliskiem apvainojumiem pret Friču. Diemžēl, viņš vienmēr akli ticējis ģenerāļu tikumībai. Viņš negribējis neko zināt par šo „cūcību” un licis aktu sadedzināt.

Vakar Gērings viņam nolicis uz galda aktu par Blomberga sievu. Vai tā nav cūciba, ko Blombergs izdarījis?

Viņš jau sniedzies pēc tālruņa, lai izsauktu Friču un ieceltu viņu par Blomberga pēcnācēju, kad Gērings atkal nolicis viņa priekšā atjaunoto Friča aktu.

Un tad viņam radušās šaubas: Ja jau kaut kas tamlīdzīgs ir iespējams ar Blombergu, tad nekas neiespējams nav arī ar citiem ģenerāļiem, arī Friču . . .”

Un Hitlers pastumj Hossbacham „Friča aktu”.

To pārskatījis, pulkvedis saka: „Slikti sakombinēts apvainojuma materiāls.”

Viņš norāda, ka protokoliem trūkst pat parakstu, ka lieta grozās ap kopijām, kuras katrs var fabricēt pēc sava prāta. Ja Hossbacham būtu kaut cik kriminālista instinkta, viņš norādītu arī uz citiem acīmredzamiem trūkumiem.

Toties Hitlers šinī brīdī jūtas kā Vācijas augstākais kriminālkomisārs un paskaidro, ka oriģināls uz viņa pavēli sadedzināts, un te ir tikai steigā rekonstruēta kopija.

Veselu dienu Hossbachs veltīgi cīnās ar Hitleru. Viņš uztraucas, reizēm pat piesper ar kāju.

Hitlers to visu panes — no pulkveža, kurš ir viņa adjutants.

Arī Gērings ir ieradies. Vienmēr, kad svaru kausi sāk svērties Friča labā, viņš iemaisās.

„Friča ir goda vīrs, pie viņa kaut kas tamlīdzīgs nav vienkārši iespējams,” vairākkārt atkārto Hossbachs.

„Pie 175. panta viss ir iespējams, šo lietu es zinu labāk kā jūs,” saka Gērings. „Starp citu viņi visi melo uz velna parašanu.”

Hossbacham neienāk prātā, ka Šmitds ir tiesas sodīts par 175.

„Es braukšu pie ģenerālpulkveža Friča un viņam par visu jautāšu,” beidzot saka Hossbachs.

„Es jums aizliedzu ar Friču runāt,” atbild Hitlers.

„Ar to uzticību, ko es jūtu pret ģenerālpulkvedi, es nevaru šim aizliegumam paklausīt.”

„Tad es dodu jums dienesta pavēli: jūs nerunājiet ar Friči,” strupi nosaka Hitlers.

Šo pavēli viņš atkārto vēlreiz, kad Hossbachs plkst. 22.00 aistāj valsts kanceleju.

Pēc īsas cīņas ar sāvu sirdsapziņu pulkvedis nolemj neklausīt pavēlei, un nebrauc vis mājās, bet dodas pie Friča.

Viņš F. atrod pie grāmatām.

Fričam nav ne mazāko nojausmu par to, kas tiek pret viņu gatavots. Viņš ir gan dzirdējis, ka kara ministram Blombergam būs jāatkāpjas, un ir domājis arī par to, kas būs Blomberga pēcnācējs. Viņam pašam nav ne mazākās vēlēšanās kļūt par kara ministru. Viņš grib palikt par armijas virspavēlnieku.

Liels ir viņa pārsteigums, kad Hossbachs pastāsta, kādi apvainojumi pret viņu celti.

„Izgudrots un samelots,” viņš saka uztraucies. „Ja Hitlers grib tikt no manis vaļā, pietiek ar vienu vārdu, un es iesniegšu atlūgumos.”

Abi ir pārliecināti, ka te lieta grozās ap kādu Gēringa un Himlera intrigu. Hitleru šie viri meldina. Tas viņam jādara zināms, tad viņš sauks apmelotājus pie atbildības.

Ģenerālpulkvedis Fričs par to nešaubās nevienu mirkli.

Nākošā rītā Hossbachs ziņo Hitleram, ka viņš tomēr runājis ar Friču.

Vai Hitlers sāks trakot? Vai viņš sauks sardzi un liks noplēst uzplečus nepaklausīgajam pulkvedim? Vai viņš pavēlēs to nošaut?

Nekas tamlīdzīgs nenotiek. Lieknas, ka Hitleram pat imponē pulkveža dūša nepaklausīt viņa pavēlei.

Izgudrots un samelots, — ir teicis Fričs?

„Tad jau viss būtu kārtībā, un Fričs varētu nākt par kara ministru,” saka Hitlers.

Hossbachs sāk ticēt, ka viņš ir uzvarējis. Bet ap pusdienas laiku Hitlers maina savas domas un paziņo, ka līdz lietas noskaidrošanai Fričs no dienesta tomēr atbrīvojams.

Hossbachs liek priekšā ieceltgoda tiesu, bet par to Hitlers negrib ne zināt. Goda tiesas esot viena „reakcionāra” padarīšana.

Hitlers norāda arī Hossbacha priekšlikumu, lai tieslietu ministrs izdarītu izmeklēšanu. Augstākais tiesas kungs esot viņš un neviens cits . . .

Apspriešanās ar dienesta pakāpēs augstākiem ģenerāļiem, — domā pulkvedis.

„Par to nevar būt runas,” atbild Hitlers.

Tad ierodās Gērings un tūlīt griežas pie Hitlera: „Mans vadoni, ir nepieciešama tūlītēja izšķiršanās!”

Salicis rokas uz muguras, Hitlers soļo pa istabu.

„Vadonim ir jārunā personīgi ar Friču — un jau šodien pat,” saka Hossbachs.

Arī to noraida Hitlers. Viņa pamodušais naids pret ģenerāļiem sāk lauzties uz āru. Gadiem ilgi tie ir spēlējuši smalkus kungus, nīrgājušies par partiju, likuši arī viņam saprast, ka bez viņiem arī vadonis būtu tikai mēsls. Un tagad ir redzams, kas aiz visa tā slēpjas.

Tanī pašā taurē pūš arī Gērings.

Hossbachs viens aizstāv Vērmachtes pozicijas.

„Nu labi, lai ierodas Fričs,” beidzot vakarā saka Hitlers.

Hossbachs tūlīt pa tālruni izsauc Friču. Kad viņš noliek klausuli, to tūlīt paņem Gērings. Ar ko pēdējais runā, pulkvedis nezina, bet viņš dzird, ka Gērings saka: „Gādājiet tūlīt šurp lieciniekuŠmidtu . . . Jā, pie vadoņa . . . konfrontēšanai.”

Hossbachs satrūkstas.

Vai tas iespējams? Vai ir iedomājams, ka vadonis sauc pie sevis vairākkārt soditu noziedznieku, lai tas izšķirtu armijas virspavēlnieka likteni?

(Turpinājums sekos).

aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

SLĒDZ KLOSTERUS UN NOPOSTA BAZNĪCAS

(LZA) Īsumā jau ziņojām, ka okupētajā Latvijā, Latgalē, slēgts klosteris. No Vatikāna tagad pienāk ziņas, ka slēgtais ir Aglonas klosteris, kurš bijis visā Padomju Krievijā un satelītu valstīs vienīgais pāri palikušais. Cik zināms, klosterī mita un kaut kā dzīvību vilka 38 mūķenes, no kurām lielākā daļa aiz grūtajiem dzīves apstākļiem sirgušas ar tuberkulozi. Pat bīskaps Pēteris Strods savā vēstulē, kuru rakstījis kādam latviešu trimdas laikrakstam sakarā ar italiešu žurnālistes Vanda Gavronskas rakstu seriju laikrakstā „Il Tempo” par baznīcu stāvokli Latvija, Lietuvā un Polijā, atzīstas, ka Aglonas klostera māsas viena otra palaikam slimojušas ar tuberkulozi. Mūķeņu uzturu gan iespējamības robežās esot segusi Rīgas Metropolijas kūrija. Neapšaubāmi, ka vēstule ir ēcekas sastādīta un bīskapam to atlika vienīgi parakstīt. Biskāps savu vēstuli datējis 16. jūnijā, bet uz aploksnes pasta zīmogs 27. jūnijā, tātad 11 dienas vēstule atradusies cenzūras pārbaudē. Kāds liktenis sagaida slēgtā Aglonas klostera mūķenes, tāpat pašu klosteri, pagaidām grūti pateikt.

Okupanti neapmierinās vienīgi ar archibīskapa katedrāles (bij. Doma baznīcas) atņemšanu draudzei, bet intensīvi turpina savu baznīcu iznīcināšanas darbu. Jau agrāk brīvajā pasaulē pienāca ziņas, ka draudzes apliktas ar milzīgiem nodokļiem u.t.t., kāpēc mazākas lauku draudzes nespēja segt lielās nodevas, kas tika uzlikti baznīcu īpašumiem. Tāds liktenis šinīs dienās piemeklējis vēsturisko Ādažu baznīcu.

Ādažu baznīca atrodas Rīgas - Carnikavas šosejas malā starp Mazo un Lielo Baltezeru. Baznīca celta 18. gadu simtenī baroka stilā. Dievnams Latvijas neatkarības laikā bija reģistrēts kā vēstures piemineklis un padots piemineklu valdes aizsardzībā. Bez šīs baznīcas Rīgas apkārtnē bija vēl tikai 2 baznīcas, kas celtas tanī pašā gadu simtenī. Tās bija Skultes un Lēdurgas baznīcas. Tagad Ādažu baznīcai nojaukts tornis un tur iekārtots „tautas nams”. Okupanti telpā riko deju vakarus. Atlikušās baznīcas vērtības pievākuši manīgi laudis, un tās, domājams, nonākušas pārdošanā melnajā biržā.

Rakstiet par latviešiem dzimtenē uzmanīgāk

Nav noslēpums, ka komūnistu valdīšana joprojām seko mūsu sarakstei ar dzimtenē palikušajiem. Kontrolē vēstules, ko raksta no Padomijas, tāpat tās, kas tur pienāk no ārzemēm. Zināms, ka tās reģistrē un pat fotografē. Nereti izņem no vēstulēm fotoattēlus un tos pārfotografē saviem arhiviem. Ir arī zināms, ka katrai padomju sūtniecībai, vai konsulātam ir preses šefs vai ziņotājs. Šo kungu uzdevums izlasīt visus attiecīgās valsts laikrakstus. Visu svarīgāko ziņo sūtnim vai konsulam. Svarīgākos rakstus pārtulko, un sūtņi, vai konsuli tos sūta savām valdībām, kur tos savukārt izšķiro pēc speciālitātēm: par militārām lietām nonāk militāristu rokās, resp. kara ministrijā, par saimniecības — saimniecību resoros u.t.t. Protams, darbojas spiegi un ziņotāji. Tā tas bijis un ir arī tagad.

Reiz parādījās aicinājumis latviešu presē, lai visi, kas saņem no Latvijas vēstules, tās nodod norakstīšanai, vai izvilkumu izrakstīšanai komūnisma apkarošanas komisijai. Sekas no šī aicinājuma tagad tās, ka pastiprināta vēstuļu kontrole, pie kam dažam labam rakstītājam bijis ļoti jācieš pratināšanā un pat piedraudēts: ja vēl vispār sarakstīsies ar trimdiniekiem, tad sods neizbēgams. Nav ieteicams izpaust savus cīņas paņēmienus vai nodomus, tā dodot pretiniekam iespēju reaģēt un izdarīt pretsitienu, vai pat galīgi iznīcināt. Ja amerikāņi raksta, viņi to var atļauties, un tas atbalstāms, jo viņiem okupētajās zemēs nav palikuši piederīgie.

-ro.

IZMANTOJIET PAŠREIZĒJĀS ZEMĀS CENAS UN SŪTIET SAIŅUS PIEDERĪGIEM

PĀRTIKAS STANDARTSAIŅI

C—9 20 mārc. smalkā vai graudu cukura, mannas vai balto kviešu miltu (pēc norādījumiem, cik no katra) $12.40

C—18 Iepriekšējais dubultoti $20.50

T—9 20 mārciņas augstākā labuma kausētu cūkas tauku $21.90

Z—9 20 mārciņas žāvēta cūkas speķa, bekona vai sviesta (pēc norād., cik no katra) $26.75

S—9 20 mārciņas svaiga sviesta (paciņās) $29.30

6—A 0,5 kg sviesta, 1 kg cūkas tauku, 1 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr rozīņu, 300 gr. šokolādes un 60 cigaretes $18.90

6—B 2 kg sviesta, 2 kg īstas dūmdesas, 2 kg žāvēta speķa, 1 kg pupiņu kafijas, 425 gr. rozīņu, 400 gr. šokolādes, 454 gr. žāvētu plūmju un 40 cigaretes $30.75

8—A 1 kg cukura, 1 kg sviesta, 1 kg šķiņķa, 0,5 kg pupiņu kafijas, 100 gr. šokolādes, 100 gr. tējas un 550 karameļu $16.25

8—B 2 kg cukura, 2 kg sviesta, 2 kg šķiņķa, 1 kg pupiņu kafijas, 400 gr. šokolādes, 200 gr. tējas, 610 gr. kakao un 40 cigaretes $30.95

PĀRTIKAS SPECIĀLSAINIS

PB — 3 kg sviesta, 1 kg rīsu, 1,5 kg īstas dūmdesas, 0,5 kg pupiņu kafijas, 2 kg cukura, 1 mārc. kakao un 1 mārc. bišu medus 23.90
Tas pats sainis dubultots, pievienojot 200 cigarešu (Chesterfield, Camel, Capstan) $44.80

Šo saiņu cenās ir ieskaitīti visi blakus izdevumi.

KUNGU UZVALKU DRĀNAS

Le — brūna, brūna ar retām svītrām vai pelēka musturota drāna vīriešu ikdienas uzvalkam, $4.60 metrā. Komplekts: 3,25 m drānas un visi drēbnieka piederumi (kopīgais svars 3,5 kg) $23.75

Pa — tumši zila, tumši brūna vai pelēka vilnas drāna, $5,60 metrā. Komplekts (3,5 kg) $26.75

Vi — tumša ar smalkām svītriņām vai dažādu nokrāsu smalki rūtaina angļu vai dāņu ķemdzijas drāna, $7.30 m. Komplekts (3,30 kg) $33.25

La — tumši pelēka (t.s. koksa krāsa) vai baložpelēka, ļoti labas kvalitātes drāna, $8.20 m. Komplekts (3,3 kg) $36.25

Hf — tumši pelēka, tumši zila, zaļgana vai brūngana angļu ķemdziju drāna, viegli svītrota, $8.60 m. Komplekts (3,3 kg) $37.75

Hl — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas audums, dažādās nokrāsās, $11.90 m. Komplekts (3,3 kg) $47.75

Ms — melns angļu ķemdzijas audums (iesvētībām, kāzām, viesību tērpiem u. t. t.), $7.30, $8.60, $11.90 metrā. Kvalitāte kā Vi, Hf vai Hl drānām. Arī komplektiem tādas pašas cenas kā Vi, Hf, vai Hl.

KUNGU MĒTEĻU DRĀNAS

Ks — dažādu nokrāsu pelēks vai brūngans audums, $4.90 metrā. Komplekts: 2,75 m un visi drēbnieka piederumi (kop. svars 3,4 kg.) $23.50

Kf — izcilas kvalitātes un ļoti izturīgs vilnas audums dažādās krāsās, $6.90 m. Komplekts: $2.75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,4 kg) $29.80

Kl — izcilas kvalitātes melns vai citas krāsas angļu mēteļu audums, $9.50 m. Komplekts: $2.75 m ar piederumiem (3,6 kg) $36.50

FFk — visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg) sākot ar $44.75

DĀMU KOSTĪMIEM

Df — angļu vai dāņu ķemdzijas audums dāmu kostīmiem, izcilas kvalitātes, $8.20 metrā. Komplekts: 2,50 m drānas ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 2,8 kg) $27.75

Ffd — visaugstākās kvalitātes angļu ķemdzijas drānas dāmu kostīmiem, sākot ar $11.90 metrā. Komplekts: 2,5 m ar visiem piederumiem (svars 2,8 kg), sākot ar $36.50

DĀMU MĒTEĻU DRĀNAS

Dm — biezs pelēks, bēša, zaļgans vai kieģeļu sarkans audums ar retām svītrām. Ļoti izturīgs audums, $4.95 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem drēbnieka piederumiem (svars 3,2 kg) $22.25

D2 — angļu drāna dāmu mēteļiem — pelēka; zilgana vai zaļgana, vienkrāsaina, ļoti labas kvalitātes, $7.70 metrā. Komplekts 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,2 kg) $30.50

Dl — izcilas kvalitātes melna vai citas krāsas angļu mēteļu drāna, $9.90 metrā. Komplekts: 2,75 m ar visiem piederumiem (svars 3,4 kg) $36.50

FFd — visaugstākās kvalitātes dažādu krāsu dāmu mēteļu drānas, sākot ar $12.90 metrā. Komplekts: 2,75 m drānas ar visiem piederumiem (svars 3,6 kg), sākot ar $45.50

Šo saiņu cenām jāpieskaita klāt licence, porto un apdrošināšana.

5 kg sainim ..... $6.50 10 kg sainim $8.50
15 kg sainim ..... $10.50 20 kg sainim $11.50

Augšminētos komplektus var apvienot pēc izvēles līdz vēlamai svara robežai.

Lūdz uzdot pareizu pilnu vārdu un uzvārdu. Pretējā gadījumā adresāts saini var arī nesaņemt.

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET,

PIEVIENOJOT ČEKU vai MO.

DV SAINĪŠU DIENESTAM,
123 HURON ST., Toronto, Ont., Canada

DAŽĀDAS KRĀSU
ATTĪSTĪŠANA
ĀTRA UN PIRMKLASĪG
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdien

Skaistajā 1000 salu ap
(THOUSAND ISLANDS)
Hotelī uz HAY SAL
pie Gananoque Ontario.
½ jūdzi no pilsētas izrīējamas VASARNIEKI
TAS ISTABAS ar veļas, trauku, ledusska
lietošanu.
IDEĀLA VIETA PELDĒŠANAI UN MAKŠ
Rakstīt: K. Kalniņš, Box 192, Gana

PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU nometnē
LABA vieta ATPŪTAI un MAKŠK
Rīga atrodas 103. ceļa kreisajā p
ziemeļos no „Six Mile Lake”
Istabu cenas: vieniniekiem $12,- nedēļā, pārie
ieskaitot ledusskapju, veļas, trauku un laiv
Uz vēlēšanos gatavo arī ē
O. Zvirgzdgrauds, 50 Carlek Ave., Hamilton, On

KAKTIN
TRANSPORTA FIRM
Veicam visādus transportus ar modern
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvan
LE 5-6619. 941 Dovercourt R

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLIVLENDA
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

OPTIK
170 COLLE
WA

Cook Funeral Home 721 Toron
COOK APBEDĪŠANAS
721 Bloor St., W. (pie Christie).
MODERNA KAPLICA AR ERĢEĻU P
SPEJĀM, IZVADĪSANAS CEREMONIJAS

LATVIJAS AMERIKĀ
MO
SPI
TO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪ
- LAULIBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRIBU VA
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LA
- GRĀMATAS un ŽURNĀ
- VESTUĻU VEIDLAPAS
u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEMAM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IEL
ONT., CANADA. TEL
Pasūtinājumus lūdzam nodot

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Skaistajā 1000 salu apvidū
(THOUSAND ISLANDS)
Hotelī uz HAY SALAS
pie Gananoque Ontario.

½ jūdzi no pilsētas izīrējamas VASARNIEKIEM MĒBELĒTAS ISTABAS ar veļas, trauku, ledusskapju un laivu lietošanu.

IDEĀLA VIETA PELDĒŠANAI UN MAKŠĶERĒŠANAI.

Rakstīt: K. Kalniņš, Box 192, Gananoque, Ont.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

Mūsu laikraksta pārstāvis
LATVIJAS AMERIKĀ
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

TAUTIEŠI KLAUSAITIES LATVIEŠU RADIO RAIDIJUMUS
LATVIEŠU ATBALSS
(Latvian Echoes)
no Niagaras
CHVC raidītāja
katru otrdienu
no plkst. 7—8 vakarā,
uz viļņu garuma 1600 (ar 5000 vatu jaudu)
Raidījumu vadītāja adrese: 417 DOVERCOURT RD., TORONTO 3, ONT.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARINĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

Meklē
BIRUTU MARIJU
KREICBERGU.
Dzim. 1926. g. 1. jūnijā Jelgavā. Ja kāds par viņu ko zinātu, rakstīt brālim
IMANTAM KREICBERGAM
31 BELLWOOD Av., OTTAWA, ONT., CANADA.

TIKAI PAR 1 DOLARU
darba algas technikuma audzēknis izlabo radioaparātus. Lietpratīgs darbs. Zvanīt vakaros, HI 4-8536.

Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
JĀNIS GAILĪTIS,
12 GREEN MEADOW RD., Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

Broadview - Riverdale Park rajonā
IZĪRĒJAMA
istaba un garāža. Uz vēlēšanos pansija. Zvanīt no pl. 5—10 vak.
HO 5-9934, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

MIRIS MŪSU GODA BIEDRS, RAKSTNIEKS

VALDEMĀRS DAMBERGS

Dzimis 1886. gada 23. maijā Krievijā, miris 1960. gada 12. jūlijā Kopenhagenā, Dānijā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBA

PAŠU PRIEKAM UN DĀVANĀM IEGĀDĀJIETIES

GRĀMATAS

J. Klidzējs — stāsti — VIŅAS UN VIŅI	$3.35
K. Raudive — romāns — NEREDZAMĀ GAISMA	$3.90
K. Raudive — UN PIEDOD MUMS	$3.60
Ortega Y Gasset — esejas — MEDITĀCIJA PAR MILESTĪBU	$3.35
Dz. Freimanis — romāns — VIĻŅI	$3.30
Dr. H. Tichovska red. TRIMDAS 10 GADI	$4.30
Z. Mauriņa — DANTE	$2.10
Z. Mauriņa — TRAĢISKAIS SKAISTUMS	$2.80
Z. Mauriņa — BALTAIS CEĻŠ	$2.30
Z. Mauriņa — DZĪVES APLIECINĀTĀJI	$2.30
I. Grebzde — ZOSUKALNA MEITENES	3.60
A. Niedra — UGUNS PĀR RATA KALNU	3.40
A. Gulbis — Z. A. MEIEROVICS	8.00
J. Miesnieks — BĒRZUPJU ĢIMENES PORTRETS, rom.	7.20
T. Heijerdals — AKU - AKU	3.60
N. Kalniņš — CIEMS UZ RITEŅIEM	3.40
A. Gailītis — DIENĀS SENĒJĀS	3.00
J. Veselis — DIVAS MĀSAS	3.00
J. Veselis — VELGAS MĪLESTĪBA	3.40
A. Bērziņš — KĀRLIS ZARIŅŠ	5.00
E. Mednis — SAULE DEJO	4.00
I. Leimane — VILKAČU MANTINIECE	$6.80
Z. Mauriņa — IEDRIKSTĒTIES IR SKAISTI	4.95
TĀLĀ GAITA	4.00
ZIEMEĻU TEMAS	3.50
CILVĒCES SARGI	3.50
J. Klidzējs — DZENITORS	4.00
CILVĒKA BĒRNS	3.75
A. Čaks — MANA PARADĪZE	6.00
I. Gubiņa — DRAUGAM NEPIEMĒROTĀ SIEVA	2.80
A. Niedra — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	3.40
MELNĀ MAGONE	3.00
J. Kilītis — ES KARĀ AIZIEDAMS	2.50
P. Klāns — SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS	3.90
E. Virza — KĀRLIS ULMANIS	2.80
V. Kroders — SMĪNĒTĀJI	3.40
A. Saulietis - NEAIZBERAMA AKA	8.00
K. Skalbes — KOPOTIE RAKSTI ā	5.50—4.50
J. Rainis — KOPOTIE RAKSTI ā	3.70—3.50
R. Blaumanis — KOPOTIE RAKSTI I kompl.	45.00
R. Bangerskis — MANA MŪZA ATMIŅAS, II	5.20
B. Pasternaks — DR. ŽIVAGO	5.90
St. Cveigs — MARIJA ANTUANETE	5.80
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
K. Hamsuns — BENONI — ROZE	3.80
A. Voitkus — APROCE	1.90
I. Viksna — ES SAKU PALDIES	2.75
J. Sarma — NEGANTNIEKS	4.00
K. Lesiņš AKLĀ IELA	2.60
A. Sprūdžs — ASARU LIEKŅA	2.35
AVE MARIJA — dzeju ant.	3.75
A. P. Mierkalns — ATLANTIDA, dzejas	1.50
TRĀDIRIDIS	2.00
PURPURA SIRDS	3.50
A. Spekke — BALTIJAS JŪRA SENAJĀS KARTĒS	6.00
TĀ ZEME IR MŪSU, dz. ant.	5.50
J. Veselis — DIENAS KRUSTS	3.00
Rutku Tēvs — DUMPĪGĀ RIGA	2.80
P. Baka — DĒLI	3.80
B. Senkēviča — GIMENES GODI	4.00
V. Kārkliņš — TIKAI MĪLESTĪBA	4.20
A. Niedra — KAD MĒNESS DILST	3.60
Siksspārnis	3.90
A. Dziļums — LAILA NO RIGAS	4.00
K. Stalšans — LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU AUSTRUMU APGABALI	5.00
U. Gērmanis LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	5.50
A. Eglītis — OTRANTO, dzejas	4.00

Krājumā ir daudz veco, kā arī jaunāko un visjaunāko izdevumu grāmatu, 1960. gada sienas kalendāri, apsveikuma kartītes, žurnāls Latvju Zeltene, ādas izstrādājumi, koka izstrādājumi — šķīvji un svečturi, dažādi auduma, kā sedziņas un spilvenu pārvalki.

Grāmatu pasūtinājumus pieņemam arī pa pastu. Pasūtinājumiem vērtībā virs $10,- pasta izdevumus sedz GRĀMATNĪCA. Līdz $10,- pie grāmatu vērtības jāpieskaita 25—50¢ pasta izdevumiem.

Pieprasījumus līdz ar naudas pārvedumu adresējiet:

DV GRĀMATNĪCAI,

123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

PAVADIET SAVU ATVAĻINĀJUMU nometnē RĪGA'

LABA vieta ATPŪTAI un MAKŠĶERĒŠANAI.

Rīga atrodas 103. ceļa kreisajā pusē, 300 m ziemeļos no „Six Mile Lake" cela.

Istabu cenas: vieniniekiem $12,- nedēļā, pāriem $20,- nedēļā, ieskaitot ledusskapju, veļas, trauku un laivu lietošanu.

Uz vēlēšanos gatavo arī ēdienus.

O. Zvirgzdgrauds, 50 Carick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDA
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave. Cleveland 5, Ohio, USA.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

Cook Funeral Home
721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLIČA AR ERGEĻU PAVADĪJUMA IESPEJĀM. IZVADĪSANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC
F. Cook — vad.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
VIZĪTKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARĪKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NJUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

7. augustā, pl. 11.30 Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. O. Gulbis; pl. 2.00 Port Vašingtonā dievkalpojums, māc. O. Gulbis; pl. 11.00 Vasaras nometnē dievkalpojums, māc. A. Ozols.

14. augustā, pl. 9.00 Bronksas baznīcā dievkalpojums, māc. A. Ozols; pl. 11.30 Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. A. Ozols; pl. 11.00 Vasaras nometnē dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

21. augustā, pl. 11.30. Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. A. Ozols; pl. 11.00 Vasaras nometnē dievkalpojums, māc. O. Gulbis.

28. augustā, pl. 11,30 Betlemes baznīcā dievkalpojums, māc. R. Zariņš; pl. 11.00 Vasaras nometnē dievkalpojums, māc. A. Ozols.

4. septembrī Betlemes baznīcā dievkalpojuma nebūs.

Draudzes kanceleja Bruklinā, draudzes namā vasarā atvērta samazinātu laiku: darbdienās, atskaitot pirmdienas, **no pl. 11-1 dienā**; divreiz nedēļā arī vakaros: otrdienās un piekdienās no pl. 6-8. Pirmdienās kanceleja slēgta. Draudzes darīšanas var kārtot arī svētdienās pēc dievkalpojumiem.

Telefoni: draudzes kancelejā SOuth 8-7721, vasaras nometnē 518 — Tannersville 186-R 1.

DETROITA

Mācītājs Valters Liventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Detroitas ev. - lut. latv. Kristus draudze.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

7. augustā dievkalpojums baznīcā nenotiks. Lūdzam apmeklēt Latviešu ev. - lut. baznīcas Jaunatnes dienu dievkalpojumu 7. augustā, pl. 11 Concordia Teachers College Gymnasium Hall telpās, — 7400 W. Augusta Blvd. Piedalās mācītāji A. Cops, V. Liventāls u. c.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi ik svētdienas, pl. 10,30 no rīta Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave, Maywood.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katrā svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind. reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St. tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā pl. 2 p.p bērniem pl. 1.15 p.p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1.15.

Minneapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, 3152 S. 7th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 1.30 dienā. Draudzes svētdienas skola pl. 1.00 dienā. Jaunatnes stunda pl. 3.00 dienā. Māc. J. Meisters.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302.

Svētdien, 7. augustā, pl. 10.30 dievkalpojums Port Arturas Getzemanes baznīcā, prāv. A. Mitulis.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc. A. Lasis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510

7. augustā dievkalpojums Saulainē.

14. augustā, plkst. 2 p. p., dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

21. augustā dievkalpojums Saulainē.

Draudzes mācītājs, sākot ar 11. jūliju, sastopams Draudzes namā, 200 Balmoral Ave; piekt dienās no plkst. 2 p.p. līdz pl. 9 vakarā (telefons — WA 4-8537). Ja mācītājs nav sastopams savā dzīvoklī (tel. LE 6-2510), tad, steidzamības gadījumā var zvanīt uz Saulaini (tālsatiksme — 1VY 3, Ring 5).

Mācītājs vēlētos iekārtot sev atvaļinājumu, sākot ar 15. augustu. Ja vien iespējams, lūgums šai laikā nepieteikt amatdarbus.

Māc. A. Brīedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 7. augustā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

ST KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont Tel. MU 5-5093.

Niagara Falls, Ont. — latviešu ev. lut. draudzē 7. augustā, pl. 2 p.p. dievkalpojums angļikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. Dziesmu grāmatā.

Londonas latviešu ev.-lut. draudzē dievkalpojums 14. augustā, pl. 1.30 p.p. Trisvienības lut. baznīcā Oxford un Collborne St.

Sv. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzē dievkalpojums 21. augustā, pl. 3.30 p.p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

SADBERĪ

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Timminsā svētdien, 14. augustā, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

Sadberijā svētdien, 21. augustā, plkst. 13 Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums.

Timminsā svētdien, 4. septembrī, plkst. 15 lut. baznīcā ievētes dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Iesvētīti Sadberijā: Zina Apare, Verners Apars, Juris Āboliņš, Andrejs Segliņš.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Ed. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa - Ontario. Tel - RE 3-3906

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēters, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Draudzes lauku īpašumā Tērvetē 6. augustā, plkst. 3 p.p. svētbrīdis, Bērnu svētkus ievadot.

Montreālā, 13. augustā, plkst. 7 vak. svētvakara dievkalpojums.

Draudzes lauku īpašumā Tērvetē 21. augustā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

No š. g. 5. septembra līdz 24. septembrim mācītājam piešķirts atvaļinājums.

Māc. Artura Voitkus,

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3433 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos, pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāčs, 101 Brightwater Court. Brooklyn 35. N.Y., U.S.A.

SPORTS

AICINĀJUMS JAUNAJIEM VIEGLATLĒTIEM UZ MEISTARSACĪKSTĒM SIDRABENĒ.

Jau trešo gadu pēc kārtas atskan aicinājums Kanadas latviešu jaunatnei pulcētits gadskārtējām meistarsacīkstēm vieglatlētikā.

Šis mūsu jauniešu lielsarikojums, kas iepriekšējos gados saistīja vairāk nekā 100 dalībniekus, arī šogad risināsies Sidrabenē, svētdien 14. augustā, reizē ar nometnes tradicionālajiem bērnu sporta svētkiem.

Meistarsacīkšu dalībnieki — zēni un meitenes — startēs sadaliti 3 vecuma grupās: 8-10 g., 11—13 g. un 14-16 g. sacenšoties sprinta skrējumā (60 m), tāllēkšanā, augstlēkšanā un veçākās grupās ar lodes grūšanā.

Sporta svētku ietvaros lieliem un mazajiem notiks dažādas sacensības, kā basketbola sodu mešanā, futbola veiklības parādīšanā, šaušanā ar šauteni un loku, pakavu mešanā u.t.t.

Pagājušajā gadā šajā sarikojumā pirmo reizi izcīnīja mūžīgi cienjošās Roberta Plūmes piemiņas balvas labākajiem „all-round" atlētiem. Šajā izcīņā, blakus vieglatlētikas disciplinām, vēl klāt nāk peldēšana un zēniem arī šaušana. Šīs vēsturiskās balvas pirmo reizi ieguva Kristīne Gulēna un Juris Altraks, kuri šogad pārsnieguši 16 gadu vecuma robežu, tāpēc sagaidāmas sīvas cīņas jauno labāko „all-rounderu" noskaidrošanai.

Vieglatlētikas meistarsacīkšu norise atradīsies latviešu sporta apvienības Kanadā vieglatlētikas nozares darbinieku pārziņā, un rīkotāji aicina uz sacensībām ikvienu jaunieti, lai parādītu viņa dabiskās spējas skriet un lekt. Tāpat būs saistošas sacensības gados jaunākajiem, un pieaugušie sacentīsies šaušanā ar šauteni no trīs stāvokļiem. Paredzēts bagātīgs balvu klāsts.

Sacensības ievadīs dievkalpojums plkst. 9,30. Plkst. 10,00 sekos dalībnieku parāde, svētku atklāšana un vieglatlētikas sacīkstes.

Cc.

KAS UZVARĒJA?

SIDRABENES BĒRNU SVĒTKU SPORTA SACENSĪBU REZULTĀTI.

Spožajos Sidrabenes bērnu svētkos, kas aizskanēja jautras kņadas un bagātīgu šokolādes un saldumu balvu pilni, sava vieta bija arī sacensībām ar sportisku raksturu, kuŗās uzvarētāji noskaidrojās tikai pēc neredzēti sīvām cīņām.

Volejbolā, sacenšoties Saulaines un Sidrabenes jauktajiem zēnu un meiteņu sešniekiem, skatītāju uzmudinājumu gaviles brīžiem bija daudz skaļākas nekā spēles vaditāju J. Gauses un J. Ozoliņa svilpes. Ar 13:15, 15:6, 15:6 uzvarēja Sidrabene.

Karstajā dienā ūdeņi aicināja, un dalībnieku skaits peldēšanā bija īsti prāvs. Sacensoņi veica 25 jardu distanci, un labākie rezultāti bija šādi:

Zēniem — 8-9 g. V. Upāns 17,6, I. Pūpēdis 21,6, I. Pērkons 22,3; 10-11 g. Dz. Pūpēdis 18,8, V. Pērkons 19,4, P. Mukts 20,2; 12-13 g. J. Udrovskis 15,0, I. Cjunskis 15,4, U. Ķikuts 15,6; 14 g. un vecāki — V. Kauliņš 14,1, A. Grīnbergs 15,1, R. Cers 15,6 sek.

Meitenēm — 10-11 g. I. Āboliņa 20,1, I. Karola 23,0, R. Gulbe 24,0; 12-13 g. A. Āboliņa 18,5, M. Liepa 19,7, Z. Kuze 19,8; 14 g. T. Iberga 15,8, S. Ganna 18,3 sek.

Šaušanā ar šauteni jaunie snaiperi izpildīja 3 šāvienus guļus stāvoklī, ar iespējamo punktu kopskaitu — 30. Šeit jāizceļ A. Grīnberga veikums, kas sasniedza respektējamu 29 punktu kopskaitu.

Atsevišķās vecuma grupās labākie bija: zēniem — 7-9 gadi A. Ciemgals 17, V. Riņģis 12, V. Upāns 1.; 10-12 g. J. Puriņš 23, G. Rozītis, J. Rupners un V. Ciemgals visi 18; 13 g. un vecāki A. Grīnbergs 29, A. Porietis 27, P. Prīverts 25. Meitenēm — 10-12 g. M. Iberga 26, L. Stūre 24 (labi veikumi!), 13 g. un vec. R. Pilskalniete 16, S. Ganna 12.

Liela piekrišana bija arī šaušanai ar loku, vienam otram jaunajam strēlniekam bultu ieraidot tieši mērķa centrā.

Šīs sacensības uzvarētāji: Zēniem — līdz 6 g. v. A. Ozoliņš 20, A. Barovičs 11, U. un A. Lagzdiņi 10; 7-9 g. A. Kaļiņš 25, V. Riņģis 20; 10-12 g. G. Šteinhards 45, J. Puriņš 35, G. Loja 20; 13 g. un vec. V. Loja 45, P. Prīverts 35. A. Grīnbergs 10. Meitenēm — līdz 6 g. v. S. Beka, A. Birzniece 5; 7-9 g. M. Baškere 25, M. Mazkure, S. Kurse, I. Androviča visas 15; 10-12 g. M. Iberga 20, I. Karola un I. Karolkēviča 15; 13 g. T. Heikinga 11, I. Jēkabsone 5.

☆

Līdz pat vēlai vakara stundai tīvi risinājās šaušana ar šauteni pieaugušajiem (3 stāvokļi — 150 punktu). Uzvarēja M. Vitāls, ar sacensībai ne visai piemērotu ieroci, sasniedzot 139 p. Tālākās vietās palika: H Mārtinsons 132, J. Ķeņģis 131, A. Birznieks 131, J. Ezergailis 130, L. Salnājs 129, V. Leipurts 128 p.

Sieviešu sacensībās labākā bija Ilze Miltiņa, kuŗa sasniedza 109 punktus.

Cc.

Meistarsacīkstes tenisā Daitonā

Ziemeļamerikas kontinenta 1960. gada latviešu meistarsacīkstes tenisā notiks 20. un 21. augustā Walnut Hills laukumā, Dayton, Ohio.

Tiesīgi piedalīties visi ASV un Kanadā dzīvojošie tautieši. Sacīkšu sākums plkst. 10,00 (E.S.T.) no rīta, un paredzēts kungu, dāmu, jauniešu (dzimuši 1942. g. un vēlāk), senioru (35 g. un vecāki) vienspēles, kungu un jaukt. divspēles.

Pieteikšanās vēlama pāris dienas iepriekš pie J. Zebeliņa, 47 E. Burton Ave, Dyton 5, Ohio. Tālr. CR-4-4553.

Noslēgusies Tour de France

(m.o) Nesen noslēgusies ievērojamākā Francijas gadskārtējā sporta sacensība — Tour de France. Turpinot italiešu lielo riteņbraukšanas dūžu — Bartali un Koppi tradīciju, šīgada sacensībā uzvarēja italietis Gastone Nencini, atstājot otrā vietā Graciano Batistini. Trešajā vietā ierindojies beļģis Adriansens, bet 4. — pagājušā gada Tour de Suisse uzvarētājs vācietis Hans Junkermanns.

No 128 dalībniekiem 26. jūnija startā, smago distanci beidza tikai 81. Vienību kopvērtējumā uzvarēja Francijas valstsvienība.

ZEME BEZ VĀRDA

TORONTO KATOĻU KOPA GATAVOJAS „KRISTĪBĀM"

Toronto latviešu katoļu vienība šogad var lepoties ar savu 105 akru lielo atpūtas vietu ezeriem bagātajā Muskokas rajonā, tikai kādus 100 metrus no 11. autoceļa. Ar mežu apaugusī zeme ir ieterta starp klinšu grēdām, kur stalti šūpojas zaļas priedes, dzeltenie un baltie bērzi, ozoli un liepas, bet ielejā aug daudz alkšņu, dzīvības koku, mūsu drebošās apses, kā arī Vāczemes egles, kas Latvijā bija sastopamas tikai parkos. Ezera licis dienvidaustrumu pusē ir lēzens ar granītainu glūdas dibenu un pirmajos simtu metros no krasta neparsniedz sešu pēdu dziļumu. Ziemeļu krasts ir stāvs un makšķernieku iecienīts. Tālāk ezers kļūst dziļāks un sola labu vizināšanos ar motorlaivām.

Draudzes vecākais V. Miklašēvičs un valde ir daudz pūlējušies izveidošanas darbā. Tuvākā nākotnē ir paredzēts ierīkot akas, mazmājiņas, kopmītni, sporta un apmešanās laukumus, kā arī izdīrīt ezermalu. Nākošajā gadā ir paredzēts izrentēt zemes gabaliņus vasarnīcu celšanai, tā veicinot ātrāku un pilnīgāku zemes izmantošanu un izdaļošanu.

Lai gan draudzes valde ir izsludinājusi sacensības īpašuma vārda izvēlei, līdz šim ir atsaukušies tikai nedaudzi draudzes locekļi. Daudzi ir pārliecināti, ka šī „jaunā zeme" tiks nokristīta par „Mežciemu." Katrs tautietis būs gaidīts ciemiņš šinī klusajā meža līcī.

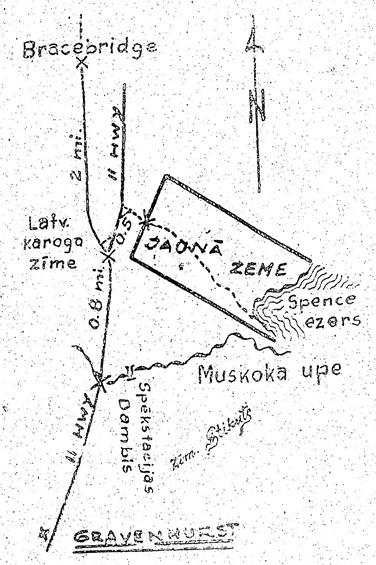

Ceļa karte uz Toronto katoļu kopas jaunieguto īpašumu.

PA SKUJU TAKU

No dzimtenes pienākusi sēru vēsts, ka miris sabiedriskais darbinieks, ilggadīgais Rīgas pilsētas domnieks un Rīgas pilsētas Uzņēmumu valdes direktors Mārtiņš Karlsons.

Viņš dzimis Rīgā 1875. g., kur tā tēvs apsaimniekoja „Freimaņa" muižiņu pie Strazdumuižas. Agri palicis bārenis, un pats pelnīdamies nobeidzis 8-gadīgo Rīgas amatnieku skolu ar pirmās šķiras medaļu un speciālu godalgu. Pēc tam, turpinādams tehnisko izglītību, ieguvis tvaika katlu meistara diplomu. Līdz I. pasaules karam viņš vadīja Rozenkranca fabrikas tvaika katlu nodaļu Rīgā, Ganību dambī.

Jau jaunībā Mārtiņš Karlsons sajuta tieksmi darboties sabiedriskās organizācijās. Pirms 1. pasaules kara liela loma latviešu sabiedriskā dzīvē bija t.s. paliedzības biedrībām un krāj-aizdevu kasēm. Tā arī M. Karlsona sabiedriskā darbība izpaudās daudzos un dažādos amatos šajās biedrībās. Viņš bija pazīstams kā lielisks sapulču vadītājs un jo bieži tika aicināts par sapulces vaditāju, kad bija izspriežami svarīgi jautājumi šo biedrību dzīvē. M. Karlsons ir bijis gan valdes, gan padomes, gan revizijas komisijas priekšsēdis palīdzības bbā un krāj-aizdevu s-bā „Zieds," Rīgas nodaļu krājaizdevu sabiedrībā, „Ziemeļu" un Katrīndambja palīdzības biedrībās, „Jonatāna" biedrībā, patērētāju biedrībā „Brīvība". Vēlākos gados M. Karlsons bija „Visparējās apdrošināšanas sabiedrības nelaimes gadījumos" valdes locekļis un darbvedis un Amatniecības kamerā kā kalēju sekcijas sekretārs. Arī Rūpnieku un amatnieku savienībā viņš vairākkārt ir bijis atbildīgos amatos.

M. Karlsona lielā aktivitāte sabiedriskajā darbā veda to saskarē ar daudziem cilvēkiem, un viņa lielā popularitāte pavēra viņam ceļu uz Rīgas pilsētas domi.

Jau Latvijas pirmajos gados Rīgas pilsētas dome viņu ievēlēja Sociālās nodrošināšanas komisijā. 1928. g. viņu ievēl par Rīgas pilsētas Uzņēmumu valdes direktora vietnieku. 1931. gadā M. Karlsonu ievēl Rīgas pilsētas domē, un tā savukārt ievēl viņu par Rīgas pilsētas Uzņēmumu valdes vaditāju, kur viņa pārziņā bija ūdens, gāze un elektrības iestādes, kā arī pilsētas pasažieru tvaikoņu pārvalde. 1933. gadā Rīgas pilsētas valde uzdod Mārtiņam Karlsonam pārņemt pilsētas īpašumā no Beļģu akciju s-bas, pēc 30 gadu līguma noteicēšanas Rīgas ielu dzelzceļu pārvaldi. Šo svarīgo darbu M.Karlsons paveica ļoti sekmīgi un bez sarežģījumiem, saņemdams daudz atzinības.

1937. gadā M. Karlsons aiziet pensijā, bet savu sabiedrisko darbu daudzajās organizācijās turpina.

M. Karlsons piederēja pie tiem latvju censoņiem, kas savu dzīves ceļu izlauza pats saviem spēkiem un neatlaidību, un vienmēr sniedza palīdzīgu roku jaunatnei, kas centās pēc izglītības.

Viņš ļoti atbalstīja Komerczinātņu institūta Rīgā darbību un bija goda filistrs tās korporācijā „Fraternitas Mercuria" ne tikai vārda pēc, bet arī sirdi un dvēseli.

Saviem bērniem M. Karlsons deva labu skolas izglītību. Viņa meita — ir pazīstamā sportiste un dziedātāja Elfrida Karlsone-Bērziņa, kas pašreiz ir saistīta kā profesore pie Londonas universitātes Kanadā.

Tagad, pēc nodzīvotiem 85 gadiem, noslēdzies īsta censoņa mūžs, kas daudziem jo daudziem mūsu saimnieciskiem un sabiedriskajiem darbiniekiem ir palicis atmiņā kā taisnīgs, saticīgs un izpalīdzīgs latvietis.

Vieglas smiltis dzimtajā zemē!

A. Amoliņš

Deg meži

Pagājušā nedēļā Ziemeļontario apgabalā izcēlās vairāki mežu ugunsgrēki, kas aizņēma ap 8500 akru lielu zemes platību. Tos ierobežot izdevās tikai pēc papildspēku izsaukšanas.

RĪGAS MAIZNIEKA LIELAIS PASĀKUMS BOSTOŅĀ

Bostonā, par spīti lielam latviešu skaitam, tikai reti tautieši pievērsušies saimnieciskiem pasākumiem. Pat ļoti daudzo namdaru vidū nav neviena uzņēmēja istā vārda nozīmē (ir gan t.s. „sabkontraktori" vai sīkuzņēmēji). No īstiem saimniecīskiem pasākumiem populārāki ir „Lunas" konditoreja, „Heath" auto garāžas un Austrumas frizieru salons. Ir gan vēl pāris zvejas kuģu īpašnieki, bet līdz ar to solīdu saimniecīsku uzņēmumu skaits noslēgts. Pareizāko ceļu gājis bij. Latgales ielas maiznīcas īpašnieks Fricis Reinbergs. Vācijas trimdas laikā Reinbergs strādājis savā arodā pie amerikāņu armijas pasākumiem (reiz kļūdams pat no maiznieka par pavāru). Iecelojis Bostonā, Reinbergs tūlīt meklēja iespējas strādāt ne vien savā istajā arodā, bet arī vietu, kur šākt savu personīgo uzņēmumu.

Nu jau vairākus gadus bostoniešiem pieejama konditoreja „Luna", tuvu Bostonas centram, Vašingtonas ielā 3108. Reinberga pasākums aug augumā. Kā īsts sava aroda meistars, apveltīts arī ar veikalniecīsku manu, Reinbergs izveidojis visai plašu maiznīcu - konditoreju, kur bez parastiem amerikāņu veida cepumiem var dabūt Eiropas stila un īpaši latviešiem ierastos cepumus. Sākot no rupjmaizes un beidzot ar tortēm — konditorejā dabūjami visi Rīgas laikū kārumi (kādus Bostonā nekur nav iespējams dabūt).

Ceptuve strādā nepārtraukti 24 stundas, un pats īpašnieks tik aizņemts, ka interviju izdodas dabūt tikai, staigājot līdzi gar krāsnīm un darba galdiem. Paštaik Reinberga prātus ļoti nodarbina — kā un kur paplašināt uzņēmumu, jo telpas kļūst par šaurām. Padomā arī ista Eiropas veida kafejnīca.

4 maiznieki - aroda meistari savus darbus sadalījuši šādi: 2 amerikāņu paligi atbildīgi tikai par parastām amerikāņu konditorejas precēm, bet pats īpašnieks ar meistaru Grīvu rūpējas par pārējiem izstrādājumiem. Amerikāņu kollēgas nekādi nespējot saprast, kāpēc kūku, smalkmaižu un citu latvisko cepumu gatavošanā „šķiež" īstu sviestu un dabiskas izejvielas (p. p. svaigas olas). Divi milzīgi nesālīta sviesta kluči ceptuvē arī apliecina šo „izšķērdību". „Bet," saka Reinbergs, „latviešu gaumes cepumus bez sviesta nav iespējams veidot. Jāatkāpjas darba tempa dēļ gan no šā tā cita — ta rupjmaizes cepšanā nevar veidot klaipus un turēt speciālu krāsni — to cep formās pēc lentas sistēmas." Produkcijai grūti izsekot pieprasījumam, jo tas ir lielāks nekā meistars varējis cerēt. Uz jautājumu, vai šādu uzņēmumu var Bostonā uzsākt katrs resp. vai atļaujas iegūšana nav apgrūtināta — Reinbergs pastāsta, ka to var iegūt kurš katrs un ka vienīgais noteikums bijis pavalstniecība. Tomēr Reinbergam izdevies atļauju dabūt, arī vēl neesot ASV pavalstniekam.

Reinberga uzņēmumā liels guvums ir viņa dzīvesbiedres veiksme lietpratīgā veikala vadīšanā. Veikalā Reinberga kundzei palīdz 2 pārdevējas un vēl pāris izpalīdzes nedēļas nogalēs. Darbā iesaistīta arī meita un cita ģimenes locekļi, jo darba nekad neapstrūkstas.

Bez angļu un latviešu valodām veikalā bieži dzird arī vācu valodu, jo konditoreju iecienījuši arī iecelojušie vācieši un citu tautību piederīgie, galvenokārt — lietuvieši.

Galveno apgrozību sastādot tieši „neamerikāniskie" cepumi, un pircēju vairums esot eiropiešu izcelsmes.

Atvadoties Reinbergs, pārlaidis apmierinātu skatu pāri veikala drūzmai, saka: „Kā redziet, ceptuvē krietni ko svīst, bet tas atmaksājas." Zinot „Lunas" augošo popularitāti, par to Bostonā arī neviens nešaubās.

K-s

KAD LĪDAKU IZCEĻ AR GRĀBEKLI

Kanadas prese nupat ziņoja par vienu jocīgu un visai bēdīgu makšķerēšanas noteikumu. Vispirms priecīgais noteikums. Simko ezerā kāds astoņus gadus vecs puišelis asprātīgi rīkojoties tika pie varena loma. Viņa malā dabūtā līdaka svērusi veselas 14 mārciņas. Te gan jāpiezīmē, ka puika līdakas pieveikšanai nav lietojis nekādas superskaņu ēsmas, žibuļus vai mājā audzētas sliekas. Puika lielo zivi no ūdens laukā dabūjis ar grābekli. Nezināmu iemeslu dēļ līdaka ieskrējusi tā kā ar galvu mūrī, gandrīz vai pašā krastā. Droši vien dzinusies pakaļ kādam grundulītim, tā domā lietpratēji. Mazais puišelis redzējis līdaku spārdoties pa sēkli, paķēris pie kotedžas pieslieto grābekli, un ieskā viena miera izgrābis lielo mamzeli krastā. Pēc tam, noslaucījis sviedrus un mierīgi gājis kotedžā iekšā saukt mammu un papu, lai nāk skatīties, ko šis vakara maltītei dabūjis. Pāris dienas vēlāk, ap puiseļa kotedžu staigājuši viri garos gumijas zābakos, ar grābekļiem pāri pleciem. Kādēj gan jālieto spinnings, ja grābeklis ir labāks ierocis!

Bēdīgs notikums noticis Georgian Bay ūdeņos, kur kādam Toronto dakterim pieņērusies kādas 4 mārciņas smaga līdaka. Sirmais kungs tā uztraucies, ka īsi pirms zivs dabūšanas laivā, saļimis un miris no trieka.

☆

Un beidzot, pāris vēstules, ko man sūtījuši makšķernieki — lasītāji: „Jums taisnība", raksta tautietis I. Z. no Hamiltonas, ka dažādie dārgie vizuļi ir domāti muļķu-makšķernieku, ne zivju ķeršanai. Dzīvs tārps vai dziva mailīte ir un paliek labākā ēsma. Tāpat dziva vardīte, dēle vai sienāzis. Nupat vienā izbraukumā noskatījos, kā pāris stundu laikā viens amerikānis pazaudēja vizuļus, pāris desmit dolaru vērtībā. Turpat viens vecuks, tanī pašā laikā, ar vienkāršām sliekām savilka atļauto melno basu normu un brauca mājā svilpodams."

Tautietis Džems Udrovskis uztraucies par A. Klimana kunga rakstu šīs avīzes slejās. Nezin kāpēc viņš uzbrūk taisni man: „Jums nu gan būtu jāzina, ka makšķernieki makšķerē, un nevis zvejo. Zvejošana piekrīt zvejniekiem, tā ir profesionāla nodarbība, un no zvejošanas zvejnieki eksistē. Protams, ja makšķernieki lieto tīklus, tad viņi zvejo. Pēc zvejošanas parasti nepasniedz sudraba kausus. Kā tur īsti tanī Toronto sekcijas izbraukumā ir bijis, vai makšķernieki patiešām zvejojuši? Es nezinu. Es neesmu rakstījis nekad par makšķerniekiem kas zvejo.

Pievienojos uzskatam, ka makšķernieki parasti makšķerē, lai gan pats savām acīm redzējis, kā Saulaines upē grupa nepazīstamu tautiešu pie zivīm mēģināja tikt ar lielu tīklu, un vienā gadījumā pat ar nedzēstu kaļķu bumbām. Tautiete Ilga M. no Toronto raksta: „Man vislabāk patik jūsu rakstos tās daļas, kuŗās jūs stāstāt nevis par zivīm, bet pašiem makšķerniekiem. Rakstiet, lūdzu, vairāk par būšanām un nebūšanām makšķernieku pasaulē." Diemžēl, šīs lietas nemaz nepatik makšķerniekiem. Bet šad un tad es pieskāršos bez maskijiem un melniem basiem arī Fredim un Jānim, jo, ja par kādu rakstu runā — labu vai launu, smejas vai raud, tad tas ir pierādījums, ka tinte nav velti tērēta, un jūs taču paši labi zināt, ka pretrunīgākām lietām ir lielāka piekrišana ne vien avīzes vien.

A. Pelēkais.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Kanadas drošības policija (RCMP) kopā ar ASV slepenā dienesta aģentu L. Gitenu izdevies uziet Toronto viltotas naudas zīmes 5.520 dol. kopvērtībā. Vairākumā atrastas ASV 20 dol. zīmes, kas izplatītas pa visu Kanadu.

Britu kopvalsts stipendiju komisija piešķirusi stipendijas 18 kanadiešu studentiem, kas šinī gadā dosies uz Lielbritāniju studēt ekonomiskās zinātnes.

Kanadas valdība paaugstinājusi algas par 150 līdz 620 dol. gadā ap 12.000 civilierēdņiem, ziņo Canadian Press ziņu aģentūra.

Otario provinces tieslietu ministrs Kelso Roberts paziņojis, ka Ontario valdība, pamatojoties uz likuma 119. pantu, ceļs sūdzību pret Toronto advokātu Teodoru Nasimoku, kas iejaukts pašreizējā laulību šķiršanu aferā. Kā zināms, Nasimoks kārtojis vairākas laulību šķiršanas, izmantojot kādas skolotājas foto attēlus vairākos tiesu gadījumos. Šis notikums kļuvis vēl sarežģītāks ar to, ka nevainīgā skolotāja pati ir šķirtene un uzņēmumus nodevusi savam advokātam, kautie nav bijuši nepieciešami tiesas procesā.

Plaši pazīstamais Atkinsona fonds, kas pabalsta skolas un slimnīcas, nule kā atvēlējis 60.588 dol. Toronto Sv. Džozefa slimnīcai, jaunu laboratoriju ierīkošanai.

Ja nemieri Āfrikā turpināsies, Kanadas valdība cer augusta mēnesī nosūtīt 300 līdz 800 karavīru uz Kongo republiku, Apvienoto Nāciju bruņoto spēku ietvaros.

Toronto studentiem nākotnē būs jāizņem īpašas indentifikācijas kartes no Toronto transportkomitejas resp. TTC sabiedrības, lai tie varētu izmantot pilsētas transportāciju par pazeminātu maksu. Līdz ar jauno noteikumu, studentiem paaugstinātas arī braukšanas maksas no 7½ centiem uz pilniem 10 centiem.

Automašīnu pārdošanas firma, kuŗas īpašnieki ir Kelso Blanders un Džosefs Roberts, izvēlējušies sevi nosaukt par „Kelso—Roberts Auto Sales." Nemierā ar šādu propoziciju bijis Ontario provinces tislietu prokurors Kelso Roberts, jo tādā gadījumā cilvēki domātu, ka pats prokurors tirgojas ar automobiļiem. Tad firma izšķirusies sevi pārkristīt par „Big Daddy Auto Sales." Metro priekšsēdis Freds Gārdiners, kas Toronto sabiedrībā pazīstams ar pavārdu „Big Daddy", dzirdot par firmas nodomiem, izteicies: „Man nav nekādu iebildumu par izvēlēto nosaukumu. Es neesmu tik jūtīgs, kā Kelso Roberts. Un, galu galā, oriģinālais „dēdijs" jau neesmu es."

1000 GADU KLOSTERIM

Šovasar paiet tūkstošā gada diena, kopš dibināts viriešu klosteris Atosa kalnā Grieķijā. Svinībās piedalīsies ortodoksās baznīcas pārstāvji no visām valstīm.

. . . UN 100 G LAIKRAKSTAM

„Vēstures laikraksts", kuŗu pašreiz izdod Minchenē Oldenburga izdevniecība, šogad atskatās uz simto pastāvēšanas gadu. Latviešu vēsturniekiem ieteicams ar saviem darbiem piedalīties šajā izdevumā.

-ro.

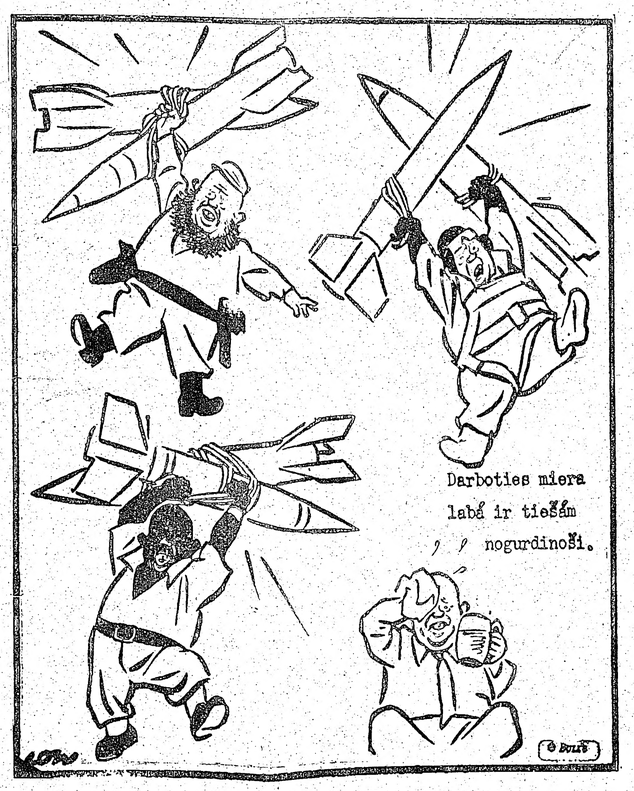

Chruščeva pūles miera labā.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā